

A portrait of Cora-Yfke Sikkema, a woman with short brown hair and blue eyes, smiling. She is wearing a red leather jacket over a black top with a colorful floral pattern. The background is a dark, ornate metal gate.

VERKIEZINGSPROGRAMMA 2014-2018

WIJ ZIJN EEN GROENE, SOCIALE EN OPEN STAD

Cora-Yfke Sikkema, lijsttrekker

GROENLINKSHAARLEM

GROENLINKS STAAT VOOR:

- ◇ *minder en schonere energie*
- ◇ *behoud van groen in en om Haarlem*
- ◇ *een schonere stad*
- ◇ *voorrang aan de fiets*
- ◇ *welzijn van dieren*
- ◇ *meer werk en duurzame banen*
- ◇ *meer stages en leerwerkplekken*
- ◇ *goede ontwikkeling van kinderen en jongeren*
- ◇ *professionele zorg*
- ◇ *ieders vrijheid*
- ◇ *steun aan betrokken Haarlemmers*
- ◇ *kunst en cultuur voor iedereen*

STEM OP WOENSDAG 19 MAART GROENLINKS!

INHOUDSOPGAVE

GROENLINKS STAAT VOOR:	2
DIT IS ONS HAARLEM...	4
WE ZIJN EEN GROENE STAD	6
MINDER ÉN SCHONERE ENERGIE	7
DUURZAAM WONEN	9
SCHONER VERKEER & VERVOER	10
DUURZAME INITIATIEVEN VAN ONDEROP	13
GROEN IN EN OM DE STAD	13
DUURZAAM OMGAAN MET AFVAL	14
OOG EN HART VOOR DIEREN	15
WE ZIJN EEN SOCIALE STAD	17
DUURZAAM ONDERNEMEN, DUURZAME BANEN	18
BREED ONDERWIJS EN AANDACHT VOOR JONGEREN	20
JONGEREN BETREKKEN	21
VOLDOENDE EN GOEDE ZORG IN DE WIJK	22
WE ZIJN EEN OPEN STAD	26
SAMEN ANDERS	26
KUNST & CULTUUR VOOR IEDEREEN	28
GEZOND EN ACTIEF SPORTBELEID	29
EEN VEILIGE LEEFOMGEVING	30
EEN ONDERSTEUNENDE GEMEENTE	32
WE ZIJN EEN FINANCIËEL GEZONDE STAD	35

DIT IS ONS HAARLEM...

**Haarlem. Stad aan het Spaarne. En rond de Bavo.
Tussen duinen en polders. Tussen Amsterdam en de kust.
Met de creativiteit van beroemde schilders en schrijvers.
Met de strijdbaarheid van Kenau Hasselaer en Hannie Schaft.
Stad met kansen en zorgen. Stad met keuzes.
Voor een groener en socialer Haarlem.
Voor een kunstzinniger, opener en toleranter Haarlem.
Voor dat Haarlem kiezen wij.**

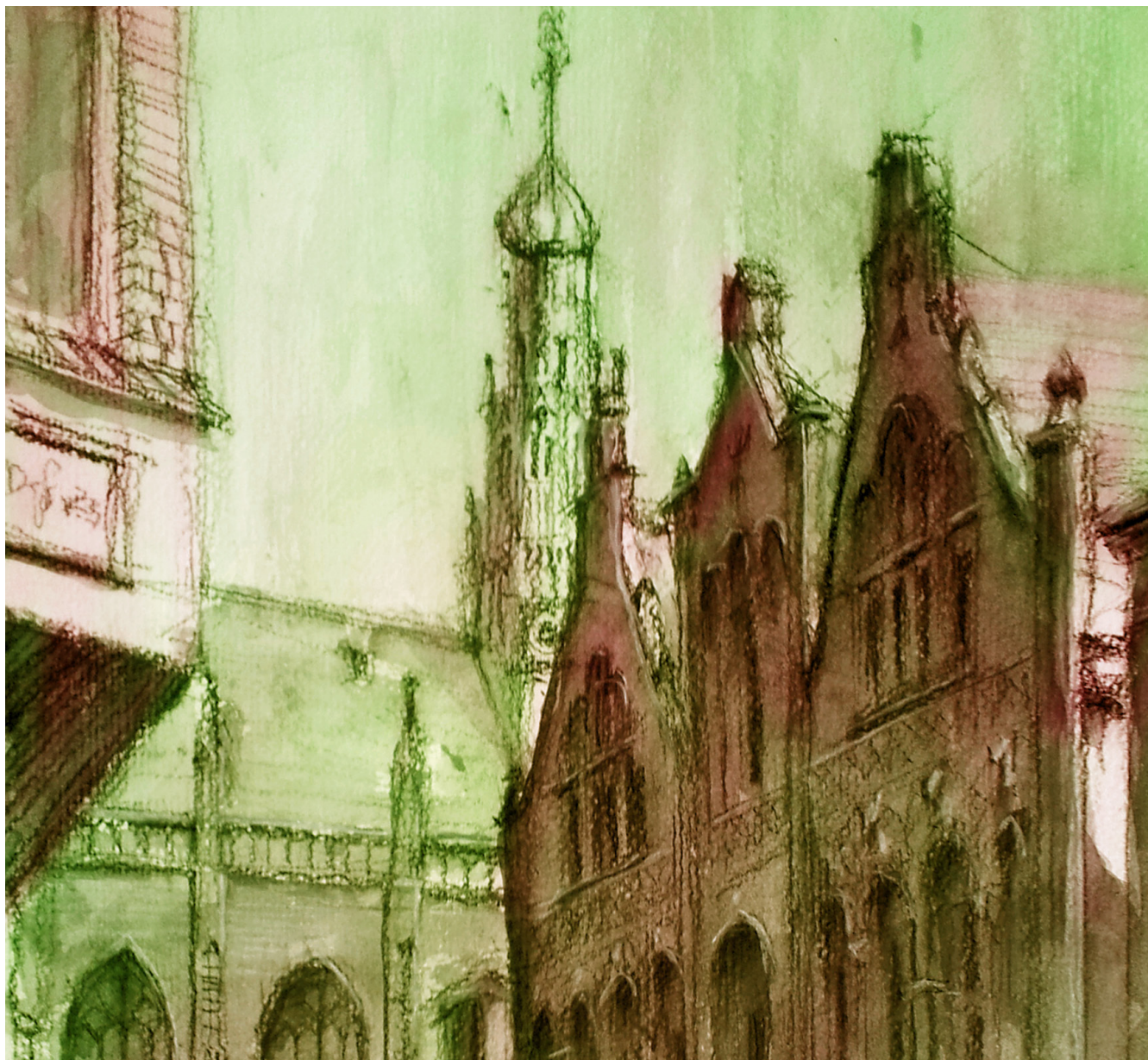
ANDERS, DUURZAMER, OOK IN ONZEKERE TIJDEN

Door de aanhoudende crisis zijn steeds meer mensen onzeker. Over hun baan, hun inkomen, de stijgende woonlasten, de steeds duurdere zorg en de kansen voor hun kinderen. Onzekerheid over hun bestaan. Die onzekerheid over de persoonlijke situatie wordt nog eens versterkt door zorgen over milieu, klimaat, gezondheid, energie en voedsel. Zorgen over onze wereld en de toekomst van onze kinderen. Terechte zorgen die aangeven dat het anders moet! En het moet anders omdat het anders kan: socialer, groener, duurzamer! GroenLinks staat al jaren voor eerlijker delen, duurzame werkgelegenheid, schone energie, goede zorg en een financieel gezonde overheid. Nu is het moment voor een

groenere, duurzamere en socialere gemeente. Een gemeente die bovendien pal staat voor een veilige en prettige leefomgeving.

GOEDE ZORG ONDANKS MINDER GELD

De regering brengt de rijksfinanciën op orde ten koste van de lokale overheid: gemeenten krijgen minder geld. Tegelijk krijgen ze tegen een verlaagd budget de verantwoordelijkheid voor jeugdzorg, sociale werkplaatsen en delen van de AWBZ. Een gigantische operatie waarvan de gevolgen onzeker zijn. Op welke zorg kan een Haarlemmer straks nog rekenen? Want welke keuzes maakt de gemeente straks met het beperkte geld? Kiest de gemeente voor haar inwoners die hulp nodig hebben of voor meer asfalt? En wat betekent de 'Haagse visie' dat de

burger moet participeren en 'zelfredzaam' moet zijn? Is het een verslechtering van de zorg of biedt het juist kansen de zorg beter en dichter bij de burger te organiseren? GroenLinks wil goede en betrokken zorg voor alle Haarlemmers, professionele zorg die ondersteuning biedt aan mantelzorgers, zorgvrijwilligers en zelfzorg. Wie hulp nodig heeft, kan daar op rekenen.

VERTROUWEN IN DE KRACHT VAN MENSEN

Terwijl de overheid kansen laat liggen en steken laat vallen op het gebied van vergroening en verduurzaming, zien we dat steeds meer burgers deze draad juist oppakken. Zij zijn zich bewust dat het anders moet, wachten niet op de overheid en tonen veel creativiteit en innovatiekracht.

Zij tonen initiatief: groene ondernemers, lokale energiecoöperaties, buurtzorgorganisaties, zonnepaneelcollectieven, stadstuinen, groene wijken, broodfondsen etc. Deze 'doe-het-zelvers' hebben een enorm potentieel om werkelijke antwoorden te vinden op de uitdagingen van nu. GroenLinks heeft veel vertrouwen in deze 'krachten van onderop'. We geloven in mensen die zelf het initiatief nemen om het anders te doen. We willen hen hier de ruimte voor geven en - daar waar nodig en zinvol - faciliteren, ondersteunen en stimuleren. Tegelijkertijd weten we dat niet iedereen in staat is bij deze 'golf van onderop' aan te haken. Wij willen dat de gemeente hen de benodigde aandacht en ondersteuning biedt. Dat zij volwaardig kunnen deelnemen aan onze samenleving.

1 WE ZIJN EEN GROENE STAD

Haarlemmers weten dat een groene omgeving en schone lucht het leefklimaat van de gemeente en de gezondheid van de inwoners verbeteren. Dat daarvoor een ambitieus programma nodig is om Haarlem duurzamer, schoner en gezonder te maken. Daarom stond GroenLinks aan de basis van het initiatief Haarlem Klimaatneutraal 2030: concrete acties om energie te besparen en Haarlem schoner te maken. Haarlem is daarmee op de goede weg. Maar juist nu we op weg zijn, moeten we er permanent voor waken dat we op het duurzame pad blijven.

Een eerste ijkpunt is dat de gemeentelijke organisatie in 2015 zelf klimaatneutraal moet zijn. Daarmee geeft de gemeente een goed voorbeeld aan haar burgers. GroenLinks gaat hier volledig op inzetten.

De duurzame en groene doelen moeten wat ons betreft ook nog ambitieuzer worden. Vervuiling moet harder worden aangepakt en vergroening moet sneller worden doorgevoerd. In die ambities heeft de gemeente een regierol en een faciliterende rol.

GroenLinks maakt zich sterk voor duurzame initiatieven van onderop en voor duurzaam ondernemerschap. Maar ook voor energiebesparende maatregelen in wijken, woningen en gebouwen. GroenLinks wil Haarlem verduurzamen en vergroenen. Dat kan met concrete projecten, met regelgeving, met stimuleringsmaatregelen en met verdere bewustwording. GroenLinks wil een 'Duurzaamheidscentrum' dat hierin een verbindende schakel kan worden.

MINDER ÉN SCHONERE ENERGIE

Onze economie is gebaseerd op groei, verspilling, vernietiging en vervuiling. Een doodlopende weg volgens ons. De nadelige gevolgen daarvan zijn wereldwijd, maar ook lokaal in Haarlem, merkbaar en nemen toe. Tegelijkertijd zijn er hoopvolle ontwikkelingen die uitgaan van een economie gebaseerd op hergebruik van grondstoffen en groene niet-fossiele brandstoffen. Een economie gebaseerd op kringlopen en duurzame energie is de enige weg naar economische groei zonder aantasting van ons klimaat, de natuur en het milieu.

Klimaatneutraal 2030

GroenLinks was in 2007 initiatiefnemer van een raadsbreed gesteunde motie om Haarlem in 2030 klimaatneutraal te maken. Deze ambitie blijft onze topprioriteit. We houden de agenda hiernaartoe dan ook scherp in de gaten en scherpen deze aan waar dat kan of nodig is. Wij stonden ook aan de wieg van De Groene Mug en de duurzame initiatieven 'Blok voor Blok' en 'Watt voor Watt'. Deze initiatieven hebben positieve resultaten opgeleverd waar we graag mee verder gaan. Wij willen dat de gemeente jaarlijks rapporteert over de klimaatdoelstellingen.

Lokaal én groen energiebedrijf

GroenLinks is voor de snelle realisatie van het lokale energiebedrijf 'Spaarne Energie'. Hiervoor ligt nu een intentieverklaring tussen verschillende maatschappelijke organisaties, woningcorporaties en de gemeente. Ondermeer gaat dit energiebedrijf inzetten op geowarmte en warmte-koudeopslag. GroenLinks zet zich in om de vervolgstappen te versnellen. We willen immers zo snel mogelijk een groene, eerlijke en prijsbestendige energiebron. Dit is essentieel om de doelstellingen van Haarlem Klimaatneutraal 2030 te halen.

Duurzame energie

GroenLinks wil duurzame energie en energiebesparing krachtig stimuleren. Concreet moet het aantal zonnepanelen verdrievoudigen, de bewustwording en kennis

rondom woningisolatie verbeteren en het aantal woningen met energielabel verdubbelen. De gemeente moet hiervoor nauw blijven samenwerken met woningbouwcorporaties, ondernemersverenigingen en lokale initiatieven. Wij willen dat er jaarlijks veilingen komen zodat Haarlammers goedkoop zonnepanelen kunnen aanschaffen. Ook voor instellingen en scholen moet de aanschaf van zonnepanelen voordelig geregeld worden.

WAT VERSTAAN WIJ ONDER EEN DUURZAAMHEIDSCENTRUM?

GroenLinks wil in de Stadskweektuin een plek waar duurzame initiatieven tot ontwikkeling kunnen komen. Een plaats waar bewonersgroepen, scholen, ondernemers en individuen laagdrempelige adviezen over duurzaamheid kunnen krijgen. Kinderen en volwassenen komen er op een speelse manier in aanraking met natuur en duurzaamheid, bijvoorbeeld in een natuurspeeltuin of ecologisch café. De Stadskweektuin wordt ook een inspirerende ontmoetingsplaats voor ondernemers, organisaties en bewonersinitiatieven waar ze tot nieuwe ideeën kunnen komen en duurzame projecten kunnen opzetten.

Openbare verlichting

Wij willen de openbare verlichting energiezuiniger maken. We willen Haarlemmers oproepen te kijken waar de openbare verlichting uit kan of kan worden ingeschakeld door sensoren. Op deze manier besparen we energie en verminderen we lichtvervuiling, die het nachtelijk dierleven verstoort. Bij vervanging en nieuwe installaties kiezen we voor energiezuinige verlichting. We stimuleren gebouwenbeheerders om gevelverlichtingen 's nachts uit te doen.

Geen schaliegas

In onze regio liggen aangetoonde velden met schaliegas. Het winnen van schaliegas is erg riskant voor het milieu en het drinkwater. GroenLinks is daarom tegen proefboringen en het winnen van schaliegas. Als het aan ons ligt, wordt Haarlem een 'Schaliegasvrije gemeente'. Dat betekent ook dat Haarlem geen gebruikmaakt van energie die is opgewekt met schaliegas.

LOKAAL ENERGIEBEDRIJF

De gemeente wil een lokaal energiebedrijf dat groene energie levert, die zoveel mogelijk op eigen bodem wordt opgewekt, tegen vergelijkbare kosten als nu, en met lagere kosten op termijn. Dit lokale energiebedrijf 'Spaarne Energie' maakt Haarlemmers minder afhankelijk van prijsstijgingen, garandeert een eerlijke energiebron en zorgt voor echte groene banen. GroenLinks wil dit initiatief – waaraan zich al een 20-tal organisaties gecommitteerd hebben – stimuleren en concreet uitwerken.

WIJ WILLEN:

1. energiebesparende initiatieven bevorderen
2. een serieuze aanpak van energieverstopping en milieuvervuiling
3. de vergunningverlening voor besparingsmaatregelen vereenvoudigen
4. groene daken en zonnepanelen op gemeentelijke gebouwen
5. de aanleg van groene daken en zonnepanelen stimuleren
6. een voortvarende ontwikkeling van een lokaal en groen energiebedrijf
7. realisering van een Duurzaamheidscentrum in de Stadskweektuin
8. de professionaliteit en effectiviteit van de Groene Mug vergroten
9. dat de gemeente winkels aanspoort om geen warmtegordijnen te gebruiken, maar 's winters de deuren dicht te houden of automatische deuren te gebruiken
10. dat de gemeente de horeca aanspoort om geen terrasverwarming te gebruiken

DUURZAAM WONEN

GroenLinks wil een gemeente waarin iedereen kansen heeft om goed te wonen, arm en rijk. Wij willen dat het aandeel sociale huurwoningen niet afneemt en dat corporaties blijven investeren in de kwaliteit en duurzaamheid van hun sociale woningvoorraad.

Levensloopbestendige gemeente

Onze gemeente wil zichzelf duurzaam en toegankelijk inrichten. Een levensloopbestendige wijk is duurzaam en toegankelijk: duurzaam in opzet en materiaalgebruik en duurzaam voor de bewoners, die desgewenst hun hele leven in hun wijk kunnen blijven wonen. De benodigde toegankelijkheid en de levensloopbestendigheid voor de bewoners is te realiseren door middel van:

- woningen die geschikt (te maken) zijn voor bewoning tot op hoge leeftijd, ook in geval van handicap of chronische ziekte;
- omgeving/infrastructuur waarin iedereen zich zelfstandig en ongehinderd kan bewegen, inclusief goed bereikbaar en toegankelijk openbaar vervoer;
- werk, school, winkel, kroeg en gebedshuis: voorzieningen die optimaal bereikbaar, toegankelijk, bruikbaar en veilig zijn voor elke gebruiker.

Beter huuraanbod

Haarlem heeft te weinig particuliere huurwoningen waardoor bewoners te snel aangewezen zijn op de koopmarkt. GroenLinks wil de huurmarkt verruimen zodat ook middeninkomens (circa 34.000 euro bruto per jaar) voldoende keuze hebben. We zetten ons specifiek in voor betaalbare huurwoningen voor starters.

Wij willen dat 40 procent van de woningen bestemd is voor sociale woningbouw en dat 10 procent bestemd is voor de middeninkomens. Voor mensen met een middeninkomen zijn er te weinig woningen. De huren van de middeldure woningen van de corporaties moeten betaalbaar blijven. In deze raadsperiode hebben we een

amendement ingediend om de maximale huur voor deze woningen te verlagen van 900 naar 800 euro.

We stimuleren corporaties om de huidige woningvoorraad duurzaam te renoveren en energiezuiniger te maken en om nieuwbouw uitsluitend energieneutraal of energiegevend te realiseren. Bouwgrond die niet wordt benut, wordt zoveel mogelijk in bruikleen gegeven aan omwonenden voor stadstuinen of speeltuinen.

Samen met de woningcorporaties zorgt de gemeente voor een 'pool' van woningen die tijdelijk beschikbaar zijn voor mensen in schrijnende omstandigheden, zoals bij huisuitzetting, huishoudelijk geweld en voor uitstromers van maatschappelijke opvang.

Gemengde wijken

We willen wijken met een evenwichtige verdeling tussen koop- en huurwoningen en met een substantieel deel sociale huurwoningen. We streven naar woonwijken met een gemengde samenstelling van de bewoners. Waar een eenzijdige demografische samenstelling dreigt te ontstaan, stimuleert de gemeente samen met projectontwikkelaars en corporaties een gevarieerder woningaanbod zodat de wiksamenstelling diverser wordt.

Grenzen aan de groei

Haarlem is een populaire woonstad met een groeiend aantal inwoners. In 2012 kwamen er netto 1.000 Haarlemmers bij. Aan die groei zitten grenzen. We willen immers de buitengebieden en de groengebieden in de gemeente niet bebouwen. Op enkele plekken zijn bij vervanging nog meer woningen mogelijk, maar we willen niet verder 'verdichten' ten koste van groen, omdat dit de

ruimtelijke kwaliteit aantast. Voor GroenLinks is een verdere groei van het aantal inwoners geen doel op zich. Woon- en leefklimaat staan voorop. In groenarme buurten moet meer in groene inrichting worden geïnvesteerd als significant onderdeel van nieuwe plannen. Het aantal bomen en het aantal vierkante meters groen mogen niet worden verminderd.

Alternatieven voor leegstand

In Haarlem staat 130.000 m² (26 voetbalvelden) aan kantoorruimte leeg. Eigenaren van leegstaande kantoor- en bedrijfspanden worden aangezet om hun gebouwen een andere bestemming te geven. De gemeente stimuleert duurzame alternatieven voor leegstand, zoals verbouwing tot woonruimte of gebruik voor stadslandbouw (indoor farming).

De gemeente maakt beleid zodat gezichtsbepalende leegstaande panden, gebouwen en kerken gemakkelijk herbestemd kunnen worden en eigenaren gedwongen worden het pand in goede staat te houden.

WIJ WILLEN:

1. een schone en gezonde leefomgeving
2. een groene leefomgeving
3. leegstand in kaart brengen
4. flexibeler omgaan met het bestemmen van panden
5. meer betaalbare huurwoningen voor starters en middeninkomens
6. een gevarieerder woningaanbod
7. energiezuinig wonen en bouwen
8. een woonhotel voor speedgevalen (bijvoorbeeld na scheiding)

SCHONER VERKEER & VERVOER

Een goede bereikbaarheid is essentieel voor de vitaliteit van onze stad, bedrijven, middenstand en cultuurpodia. Die bereikbaarheid willen we verder verbeteren, maar wel op een schone,

voordelige en duurzame manier. Geen dure en overbodige wegen, geen extra parkeergarages, maar wel betere voorzieningen voor voetgangers, fietsers en reizigers van het openbaar vervoer. Wij kiezen voor betere looproutes, meer fietsstallingen en betere fietsroutes. De autoluwe binnenstad moet ingericht worden op het gemak en de veiligheid van voetgangers en fietsers. Waar mogelijk breiden we het succes van de autoluwe binnenstad uit.

Ruim baan voor de fiets

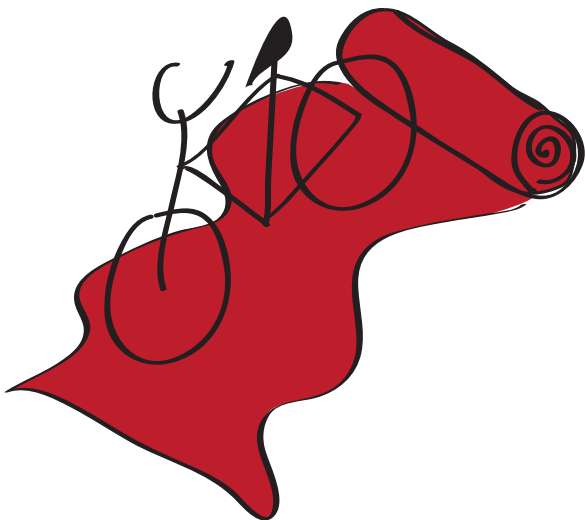
Als dé fietspartij van Haarlem willen we het gebruik van de fiets nog meer stimuleren en faciliteren. Het is onze inzet dat Haarlem in 2018 Fietsstad van Nederland wordt. Om dat te bereiken brengt de gemeente samen met o.a. de Fietzersbond de hindernissen voor fietsers in kaart en ruimt die adequaat uit de weg. Fietsen in Haarlem moet veilig, snel en aangenaam zijn. De fietspaden en -voorzieningen in de gemeente moeten van topkwaliteit zijn.

We willen bestaande fietspaden verbeteren, de fietssnelweg tussen Amsterdam en Haarlem versneld uitvoeren en de verkeerslichten afstemmen op een betere en schonere doorstroming van fietsers. Zodra er financiële ruimte is willen we de Rode Loper verder uitrollen naar Haarlem-Noord.

De stalling voor fietsen moet verbeteren, o.a. met parkeervakken voor bakfietsen en fietsenrekken. Het stallen van fietsen blijft gratis. In de binnenstad wordt samen met het bedrijfsleven gezocht naar meer en betere fietsvoorzieningen. In woonwijken kijken we naar knelpunten bij het stallen van fietsen. We willen veilig stallen mogelijk maken met fietstrommels: af te sluiten parkeerstallingen voor fietsen in de openbare ruimte.

Het sterke punt van de fiets is de bereikbaarheid van deur tot deur. Daarom wil GroenLinks geen verbod op het stallen van fietsen op straat tenzij dit tot onaanvaardbare problemen leidt en er voldoende gratis stallingsruimte in de buurt aanwezig is.

Smalle winkelstraten, als de Gierstraat en de

RODE LOPER VERDER UITROLLEN?

De Rode Loper is een snelle, comfortabele en veilige fiets- en wandelroute. Het verbindt woonwijken, centrumvoorzieningen en knooppunten van openbaar vervoer met elkaar. Er is al een deel van gerealiseerd, namelijk tussen het Stationsplein en de Grote Markt. De ambitie van GroenLinks reikt verder. Wij willen de Rode Loper doortrekken naar Haarlem-Noord.

Kleine Houtstraat, zijn belangrijke routes voor de fiets en de (winkelende) voetganger. Winkel- en horecauitstallingen vormen daar vaak obstakels. Uitstallingen mogen, maar binnen de regels.

Er komt een servicedienst die fietsers in de stad hulp biedt bij pech onderweg. Hiervoor wordt een leerwerkbedrijf opgericht.

Ruimte voor de voetganger

De gemeente moet meer aandacht schenken aan voetgangers. Bestaande knelpunten moeten worden opgespoord en worden opgelost. Oversteken moet altijd veilig kunnen. En bij uitstallingen mag de loopruimte niet in gedrang komen.

Beter openbaar vervoer

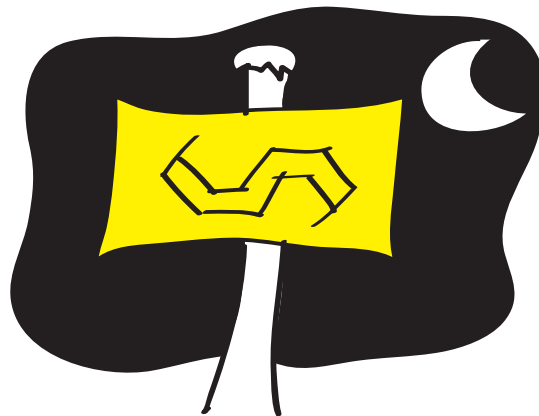
GroenLinks ziet, naast de fiets, het openbaar vervoer als een beter alternatief voor de auto. Wij zijn dan ook voor de R-net buslijnen, zoals die naar Velsen. R-net is een samenwerking tussen overheden en vervoerders die hoogwaardig openbaar vervoer (HOV) in de Randstad realiseert. Ook zijn we voor een toekomstige R-netverbinding naar de Zuidas via de A9. Hoogwaardig openbaar vervoer kan echter de ontsluitende buslijnen niet vervangen. De provincie vindt van wel en wil gewone buslijnen daarvoor opofferen. Haarlem dringt bij de provincie aan op meer budget voor openbaar vervoer.

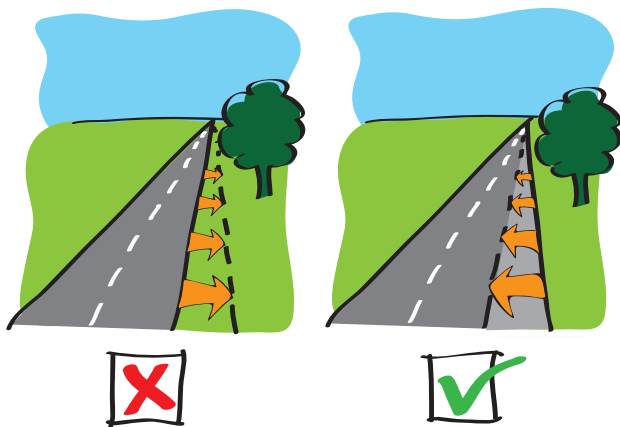
De voorzieningen van bushaltes zijn zo aangenaam mogelijk en bieden voldoende informatie.

Haarlem dringt bij de NS aan op een directe Intercityverbinding met Utrecht en op aansluiting op het nachtnet.

Efficiënter gebruik van auto's

Veel Haarlemmers gebruiken hun auto om naar het werk te gaan, de kinderen weg te brengen of familie en vrienden te bezoeken. Maar de auto neemt veel ruimte in, is slecht voor de luchtkwaliteit, verstopt onze straten en maakt wijken onveilig. Daarom stimuleren we het gebruik van fiets en openbaar vervoer, en projecten waarbij de auto efficiënter gebruikt wordt, zoals carpoolen en autodelen. Auto's van bezoekers worden zoveel mogelijk naar de parkeergarages geleid. GroenLinks wil vervuilende auto's en bestelbusjes geen nieuwe

AMSTERDAMSEVAART TERUG AAN DE BUURT EN AAN HET WATER

De Amsterdamsevaart moet weer een mooie entree van Haarlem worden. In de afgelopen Coalitie is deze weg versmald tot drie rijbanen. GroenLinks wil het traject tussen de Prins Bernhardlaan en de Amsterdamse Poort tot twee rijbanen versmallen en de oude waterverbinding richting Amsterdam herstellen. De herinrichting van de Amsterdamsevaart is goed voor het leefklimaat van de buurt. Wij willen dan ook de vaart erin houden.

parkeervergunning verstrekken. We zijn blij met de Parkeervisie waarin bovengronds parkeren wordt ontmoedigd en bestaande parkeergarages optimaal worden benut. We zijn voor het instellen van een milieuzone zodra er uniforme criteria zijn voor verschillende steden.

Versterking van de autoluwe binnenstad

GroenLinks geeft voorrang aan fietsers en voetgangers. We willen meer straten waar de auto 'te gast' is zodat de buurt veiliger en schoner wordt. Zwaar vrachtvervoer hoort niet thuis in de binnenstad. Daarom stimuleren we alternatief vrachtvervoer in de binnenstad, bijvoorbeeld door slimme manieren van bevoorrading. We

onderzoeken de optie voor een distributiecentrum aan de rand van de binnenstad.

Halt aan het oprukkende asfalt

Wij zijn tegen plannen om een oostelijke randweg te creëren en de Waarderweg en de Vondelweg te verbreden. Die zijn onnodig, een verspilling van belastinggeld en gaan ten koste van de leefbaarheid in de aangrenzende wijken en de natuur in De Hekslootpolder. Bovendien wijst onderzoek uit dat een verdubbeling van de Vondelweg niet nodig is voor een goede doorstroming.

De Amsterdamsevaart wordt versmald tot twee rijbanen zodat de buurt kan vergroenen en de bewoners er prettiger en gezonder kunnen wonen.

WIJ WILLEN:

1. fietsverkeer en openbaar vervoer stimuleren
2. dat het fietspadennetwerk in Haarlem van topkwaliteit is
3. de fietsroute tussen Haarlem en Amsterdam optimaliseren
4. uitstoot van fijnstof tegengaan
5. dat de gemeente luchtkwaliteitsmetingen uitvoert op tien punten in Haarlem
6. geen extra parkeergarages
7. elektrisch autoverkeer faciliteren met oplaadpunten
8. voor elk oplaadpunt investeert de gemeente in zonnepanelen of windturbines van voldoende capaciteit om alle stroom voor het verbruik op te wekken
9. duurzaam autogebruik stimuleren
10. geen verbreding van de Waarderweg en Vondelweg
11. de Amsterdamsevaart versmallen en teruggeven aan de buurt

DUURZAME INITIATIEVEN VAN ONDEROP

GroenLinks stimuleert en faciliteert vernieuwing van onderop. Initiatieven van mensen die niet wachten op de politiek, maar zelf het heft in eigen hand nemen. Wij luisteren naar deze groene en sociale doe-het-zelvers die een alternatief bieden voor de privatisering en bureaucratisering van de samenleving. Voor zover ze het zelf kunnen, laten we ze lekker hun gang gaan. Waar ze hulp kunnen gebruiken, willen we dat de gemeente hen ondersteunt.

Goed voorbeeld doet goed volgen

In Haarlem zijn al goede voorbeelden van initiatieven van onderop. Denk daarbij aan Duurzame Energie Ramplaan, het Garenkokerskwartier, Repair Café, Platform Haarlem Groener en Bewonersbedrijf Leidsebuurt. De mensen achter deze initiatieven hebben een schat aan kennis en ervaring. Wij willen die expertise ontsluiten zodat navolgers gemakkelijker aan de slag kunnen.

Voor een inbedding en uitbreiding van de sociale en duurzame initiatieven is het goed om wijkcentra of scholen te betrekken. Zo krijg je multifunctionele wijkcentra die een ontmoetingsplek zijn, een wijkzorgfunctie hebben en uiteindelijk ook gaan opereren als broedplek voor duurzame wijkinitiatieven.

WIJ WILLEN:

1. ruimte voor bewonersinitiatieven waarbij de gemeente welwillend of stimulerend optreedt
2. een website waarop alle sociale, duurzame en groene initiatieven overzichtelijk bij elkaar staan
3. kennis en ervaring bundelen en laagdrempelig aanbieden

GROEN IN EN OM DE STAD

Groen verbetert het leefklimaat, is belangrijk voor de waterhuishouding en heeft een verkoelend effect. Het weinige groen dat Haarlem heeft, moet beschermd en bewaakt worden. En waar mogelijk breiden we de groenvoorzieningen uit. Ook in de wijken.

Groen blijft groen

Haarlem beschikt over prachtige groene gebieden rondom de stad. Belangrijke gebieden voor natuur, dieren en recreatie. Die gebieden staan echter voortdurend onder druk. De groenstroken rondom Haarlem blijven onaangetast en onbebouwd. Binnen de groengebieden streven we naar zoveel mogelijk natuurlijke biodiversiteit. Daarbij moet de gemeente optrekken met buurgemeenten, regio en provincie om de natuur in stand te houden en waar mogelijk te versterken.

Om de leefkansen van planten en dieren te vergroten wordt een ecologisch netwerk aangelegd dat de groene gebieden met elkaar verbindt. Substantiële verbindingen die naar de functie voor plant en dier ecologisch worden beheerd en veilige ecologische passages hebben bij de verkeersinfrastructuur. De gemeente zorgt ervoor dat dieren in de natuur voldoende rust krijgen en stelt zo nodig maatregelen in die mensen beperken in hun bewegingsvrijheid. De ecologische hoofdstructuur in de stad mag niet worden bebouwd.

Bomen voor bomen

Binnen de openbare ruimte blijft elke gezonde boom staan tenzij er maatschappelijk goede redenen zijn tot kap. De maatschappelijke afweging van grote aantallen bomen is aan deskundigen. De communicatie hierover is transparant en vindt vooraf plaats. Ook de plantsoenen, parken en perken zijn in ons beleid beschermde gebieden.

Groen in plaats van grijs

Haarlem kampt steeds vaker met de gevolgen van extreme regenval. Dat kan voor een deel opgevangen worden door vergroening van de

stad. Dus stimuleren we groene tuinen in plaats van stenen tuinen en groene daken in plaats van bitumenbedekking. Regenwater wordt zoveel mogelijk afgekoppeld van het riool en apart opgevangen. En we streven naar infiltratieriolen en open waterbergingen in het groen om het bestaande rioolstelsel te ontlasten.

Stadslandbouw

GroenLinks steunt initiatieven van stadslandbouw, ook omdat het bewoners bewuster maakt van de voedselproductie. De focus ligt hierbij ondermeer op braakliggende grond. De gemeente houdt de inventarisatie van gebieden waar tijdelijk stadslandbouw mogelijk is actueel, stimuleert dit gebruik en communiceert het met omwonenden. De ervaring leert bovendien dat het de cohesie in de wijk bevordert. In Haarlem kennen we al enkele goede voorbeelden, zoals het Westelijk Tuinbouwgebied, de Stadskweektuin en locaties in Schalkwijk, Haarlem Oost, het Centrum, het Ripperdatterrein en de Waarderpolder. Waar er geen alternatief gebruik is van leegstaande kantoorgebouwen of bedrijfspanden, stimuleren we indoor farming.

GroenLinks wil dat Haarlem zich aansluit bij het landelijke Stedennetwerk Stadslandbouw om kennis en ervaring op te bouwen. Dit is een landelijk netwerk van gemeentelijke pioniers in de stadslandbouw dat de deelnemers de ruimte biedt om samen blokkades aan te pakken, elkaar te inspireren, richting te geven aan beleid en kansen te grijpen.

WIJ WILLEN:

1. extra aandacht voor natuur en biodiversiteit
2. geen aantasting van de groene ruimte in en rond de gemeente
3. bomenkap zoveel mogelijk voorkomen of gekapte bomen vervangen
4. voor iedere dode gemeenteboom een nieuwe boom
5. een verplichte groenparagraaf voor elke fase van een project die van invloed is op het groen in de openbare ruimte
6. groene tuinen stimuleren (ontmoedigen bestrating van tuinen)
7. braakliggend terreinen openstellen voor stadslandbouw of natuurspeelplaatsen
8. meer dakgroen
9. meer stadslandbouw
10. een schone en gezonde leefomgeving
11. geen recreatiepark bij het Fort Benoorden Spaarndam

DUURZAAM OMGAAN MET AFVAL

De meest efficiënte en duurzame manier van afvalverwerking is door het huisvuil aan de bron, bij de huishoudens, te scheiden. Helaas scoort Haarlem hier onvoldoende op in vergelijking met andere steden. Dat kan en moet beter. GroenLinks wil een duurzame oplossing voor het afvalprobleem en de bestrijding van ongewenst groen.

Visie op afval

De gemeente moet een samenhangende visie op afvalbeheer en -verwerking ontwikkelen. Dat begint met voorlichting en het beperken van (verpakkings)afval en huisvuil. De gemeente stimuleert en ondersteunt huishoudens en ondernemingen om het afval beter te scheiden.

Bij de verwerking van afval staan hergebruik en recycling van grondstoffen voorop. Het restafval wordt verbrand voor energieopwekking. Metalen zijn geen afval, maar geld waard. De gemeente publiceert een lijst met inzamelaars.

Schoonste gemeente van Nederland

GroenLinks wil van Haarlem de schoonste gemeente van Nederland maken. Dat geldt ook voor restafval. Wij hanteren het principe 'de vervuiler betaalt' ook op afvalinzameling. Daarmee komen we tot een eerlijker verdeling van de kosten.

Het inzamelen en verwerken van afval en huisvuil moet goedkoper en duurzamer worden. In alle wijken wordt gft-afval apart ingezameld en staan er voldoende inzamelbakken voor plastic afval. We willen in de hele stad ondergrondse afvalcontainers. Er komen hoge boetes op het dumpen van afval en zwerfvuil. Het onnodig verbranden van herbruikbaar of recyclebaar afval voor de opwekking van duurzame energie wordt door de gemeente ontmoedigd met financiële prikkels.

Regenwater wordt zoveel mogelijk afgekoppeld van het riool en apart opgevangen. Dit ontlast het riool en zorgt voor verkoeling in warme zomers.

Bestrijden van ongewenst groen

Voor veel mensen is een schone gemeente ook een gemeente zonder onkruid of ongewenst groen. In plaats van onkruid bestrijden, kan je onkruid beheren. Dus laten groeien waar het kan en alleen beperken waar het last veroorzaakt. Dat is ecologisch beheer. Verwijderen moet geen automatisme zijn. Waar onkruid tot problemen leidt, moet het aangepakt worden. Gif is een efficiënte en goedkope manier om onkruid te bestrijden, maar gif is slecht voor mens, dier en milieu. Dankzij een motie van GroenLinks is glyphosaat (waaronder Roundup) binnenkort verboden in Nederland. Helaas gaat dit verbod pas in 2015 in. Omdat er goede en betaalbare milieuvriendelijke alternatieven zijn, willen wij dat de gemeente al in 2014 volledig overgaat op een milieuvriendelijke aanpak van onkruid waarbij geen glyphosaat wordt gebruikt.

WIJ WILLEN:

1. **blijven inzetten op het scheiden van afval aan de bron**
2. **betere inzameling plastic afval**
3. **waar mogelijk gebruikmaken van ondergrondse afvalbakken**
4. **goede communicatie over de inzet van burgers bij het onderhoud van de eigen leefomgeving**
5. **goede voorlichting over de toegevoegde waarde van recycling**
6. **een actief handhavingsbeleid op het dumpen van afval**
7. **onkruid op een milieuvriendelijke wijze bestrijden**
8. **dat de gemeente al haar producten, diensten en werk duurzaam, diervriendelijk en fairtrade inkoopt; vanaf 2018 is dit 100 procent**

OOG EN HART VOOR DIEREN

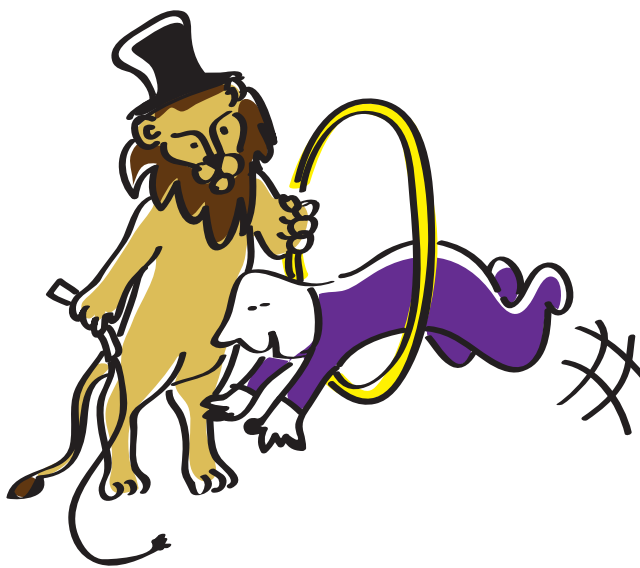
GroenLinks komt op voor het welzijn van dieren. Er moet daarom voldoende goede opvang zijn voor gewonde en loslopende (huis) dieren. Wij zijn tegen het gebruik van dieren voor evenementen en vermaak, zoals in het circus. Dit willen we via een voorkeursbeleid tegengaan. Ook zijn we tegen het houden van niet-gedomesticeerde dieren als huisdier.

Regels voor hondenbezitters

Veel mensen beleven plezier aan hun hond. Anderen kunnen zich eraan storen. De gemeente moet beide partijen tegemoetkomen. Dat kan met heldere communicatie over de spelregels, met handhaving en met goede voorzieningen zoals voldoende hondenspeelplekken.

Kind en dier

GroenLinks erkent de toegevoegde waarde van kinderboerderijen. Deze spelen een belangrijke

rol bij de ontwikkeling van een goede relatie tussen kind en dier. Het dierenwelzijn en de volksgezondheid moeten dan wel gewaarborgd zijn, bijvoorbeeld via een keurmerk of certificering.

De gemeente moet ervoor zorgen dat dieren in de natuur, zoals weidevogels, ook werkelijk vrij zijn en stelt zo nodig beperkende maatregelen in voor mensen.

WIJ WILLEN:

1. **een voorkeursbeleid voor circussen zonder wilde dieren**
2. **dat hondenbezitters zich aan de spelregels houden**
3. **goede en veilige hondenspeelplekken**
4. **kinderboerderijen, mits ze gecertificeerd zijn**

2 WE ZIJN EEN SOCIALE STAD

Iedere Haarlemmer wil leven naar eigen inzicht en vermogen. Dromen waarmaken. GroenLinks wil een lokale overheid die daarvoor de voorwaarden schept. Die perspectief biedt. Met meer kansen op werk, een fatsoenlijk inkomen, een betaalbare woning, uitstekend onderwijs en goede zorg. We willen die kansen eerlijk delen.

GroenLinks wil alle kansen benutten om de stijgende werkloosheid aan te pakken. Het eerlijke verhaal is dat er veel meer werkzoekenden zijn dan vacatures en de lokale overheid vrij machteloos is bij het creëren van werkgelegenheid. De gemeente kan hooguit stimulerend en flankerend beleid ontwikkelen. Maar ook daarin maakt het verschil wie er aan de knoppen draait.

GroenLinks streeft naar een duurzame economie met meer groene banen. Wij stimuleren daarom duurzame ondernemers en de creatieve sector. GroenLinks wil deze overgang faciliteren en groene en innovatieve koplopers alle kansen bieden. Ook passen zij binnen onze doelstelling van Haarlem Klimaatneutraal 2030.

Kinderen verdienen een goede start in een gezonde omgeving en met onderwijs dat achterstanden wegwerkt en talenten ontwikkelt. Zodra kinderen ouder worden, ontdekken ze zichzelf en vormen ze hun eigen wereld. We

vinden het ongewenst als jongeren afhaken. Als ze zich tegen hun omgeving keren of hun school niet afmaken. We zien er dan ook actief op toe dat alle leerplichtige jongeren naar school gaan of een leerwerktraject volgen. We investeren in jongeren die de boot dreigen te missen. En we geven jongeren voldoende ruimte zichzelf te zijn. We willen jongeren uitdagen om zich in te zetten voor anderen en zich verantwoordelijk te gedragen. Daarom willen we de maatschappelijke stages in het voortgezet onderwijs behouden.

Ook in Haarlem is er armoede. Dat willen we tegengaan. Met gerichte hulp of met financiële ondersteuning. Wij hebben ons de afgelopen periode ingezet om de regelingen voor minima te behouden en blijven ons daarvoor sterk maken. We ondersteunen mensen bij het vinden van betaald werk of van maatschappelijke activiteiten zodat iedereen kan deelnemen aan de samenleving. Van de Sociale Dienst verwachten we een betrokken en behulpzame opstelling. Als

de nood aan de man is, worden mensen met een hulpvraag meteen geholpen.

GroenLinks gelooft in de talenten, capaciteiten en wilskracht van mensen. Dat ze zich uitstekend kunnen redden. En dat wanneer dat niet meer gaat, familie, vrienden of burens bereid zijn hen te helpen. Het is goed als mensen elkaar ondersteunen en hun zorg en welzijn onderling regelen. Maar deze zogenaamde 'zelfredzaamheid' vereist ook een gemeente die investeert om het zelfstandig functioneren van inwoners mogelijk te maken. Een gemeente die kwalitatief goede professionele hulp biedt, ontmoetingsplekken creëert en vrijwilligers en mantelzorgers ondersteunt. Een gemeente die samen met haar inwoners zoekt naar een passende oplossing voor hun problemen. Zij zijn daarbij het uitgangspunt, niet het aanbod van allerlei instellingen. Ten slotte biedt de gemeente voldoende opvang voor mensen die zichzelf niet kunnen redden of hulp nodig hebben.

DUURZAAM ONDERNEMEN, DUURZAME BANEN

De werkgelegenheid in Haarlem is relatief laag. Verreweg de meeste Haarlemmers werken buiten de gemeente. GroenLinks wil de lokale werkgelegenheid stimuleren en een aantrekkelijk vestigingsklimaat creëren. De gemeente moet daarvoor een visie ontwikkelen op de economische toekomst van Haarlem.

Beter ondernemersklimaat

De gemeente zelf creëert geen banen. Structurele banen komen van ondernemers. Maar de gemeente kan wel voorwaarden scheppen waardoor ondernemers beter kunnen ondernemen en de gemeente als een betrouwbare partner zien. GroenLinks wil het ondernemersklimaat in Haarlem stimuleren. Dat doen we door te investeren in duurzaamheid en regionale samenwerking. En door overbodige hindernissen voor ondernemers weg te nemen.

Wel stelt GroenLinks voorwaarden aan ondernemers. Net als burgers hebben ondernemers een maatschappelijke

verantwoordelijkheid. Dat betekent dat ze zoveel mogelijk het milieu moeten ontlasten en duurzaam moeten werken.

In hun eigen belang en het belang van jongeren zorgen werkgevers voor stageplekken, leerwerkbanen en ervaringsplaatsen. Hierbij bevordert de gemeente een intensieve samenwerking tussen bedrijven, scholen, uitzendbureaus en lokale ondernemersorganisaties.

Het beroepsonderwijs sluit goed aan op het bedrijfsleven waarbij de gemeente een stimulerende en activerende rol speelt.

Ondernemen in de Waarderpolder

Voor de Haarlemse bedrijvigheid en werkgelegenheid is de Waarderpolder van grote waarde. GroenLinks wil dan ook dat ondernemers daar de ruimte hebben hun bedrijf succesvol voort te zetten of uit te breiden. Wij vinden het positief dat ze convenanten hebben gesloten over duurzaamheid en maatschappelijk ondernemen.

Voor een aantrekkelijk ondernemersklimaat in de Waarderpolder moeten leegstand en verrommeling zoveel mogelijk worden bestreden. De gemeente moet daarom met eigenaren van leegstaande gebouwen afspraken maken om deze geschikt te maken voor alternatief gebruik, bijvoorbeeld voor zzp'ers, de creatieve industrie of indoor farming. Ook willen we leegstand van winkels tegengaan zodat Haarlem een aantrekkelijke winkelstad blijft. De gemeente houdt leegstand bij en probeert met de eigenaren een passende oplossing te vinden.

Visie op zzp'ers

Steeds meer mensen werken als zelfstandige. GroenLinks wil hun positie verbeteren. Wij zetten ons ervoor in dat zelfstandigen worden erkend als economische factor die van belang is voor de gemeente. Zij moeten de ruimte krijgen om te ondernemen. Zelfstandigen mogen als groep inschrijven op aanbestedingen van de gemeente. De gemeente ontwikkelt een integrale visie op de sociale zekerheid van zelfstandigen.

Duurzame bouw

De bouwsector ligt bijna stil en we zien steeds meer leegstaande kantoorpanden. Tegelijk is er een grote vraag naar betaalbare woonruimte en aangepaste woningen. Samen met de woningbouwcorporaties willen we in Haarlem blijven zoeken naar mogelijkheden voor betaalbare nieuwbouw en renovatie van de bestaande bouw. Door in te zetten op energiebesparing en toepassing van duurzame energie, ontstaat veel nieuw werk.

Gemeente als werkgever

De gemeente is zelf ook werkgever en opdrachtgever. Het aantal ambtenaren wordt al met 10 procent teruggebracht tot ruim 1.000 in 2014. GroenLinks vindt dat er een grens is gekomen aan bezuinigingen en reorganisaties binnen het ambtelijke apparaat. Kwaliteit staat voorop. De ambtenaren moeten in staat gesteld worden om de dienstverlening aan inwoners en ondernemers goed te kunnen uitvoeren.

Inzetten op toerisme

Ter versterking van de werkgelegenheid wil GroenLinks de kracht van Haarlem nog meer stimuleren: de regiofunctie en de toeristische functie van de stad. Dat betekent meer promotie van Haarlem (bijvoorbeeld samen met Amsterdam en Zandvoort), in blijven zetten op kunst en cultuur en intensief samenwerken met horeca en middenstand.

Meer (kansen op) werk

De vergrijzing leidt de komende jaren tot een enorme vervangingsvraag op de arbeidsmarkt. En zodra de economie aantrekt zullen bedrijven en organisaties weer vechten om geschikte werknemers. Maar zover is het nog niet. En

de ruim 4.500 Haarlemmers die nu geen werk kunnen vinden, hebben niet zoveel aan gunstige ontwikkelingen in de toekomst. Zij willen nu werk of hun kans op werk vergroten.

Steun aan werkzoekenden

De gemeente moet alles op alles zetten om werkzoekenden te ondersteunen. Dat kan met (om)scholing of vrijwilligerswerk. Dat kan door afspraken te maken met de werkgevers in de regio. Zij hebben er immers belang bij dat ze straks kunnen beschikken over geschikt personeel. Dat kan ook door in te zetten op de groene en duurzame industrie. En door ondernemen in Haarlem gemakkelijker te maken, bijvoorbeeld door startende ondernemers te ondersteunen. Te denken valt aan lagere lasten (OZB) in het startjaar, het beschikbaar stellen van goedkope bedrijfsruimte of het ondersteunen van een broodfonds (fonds waarbij deelnemende zzp'ers elkaar financieel helpen bij ziekte).

De gemeente moet werkzoekenden actief begeleiden naar betaald werk. Voor wie geen uitzicht heeft op betaald werk, zoekt de gemeente naar alternatieven: scholing, participatiebanen, seniorenbanen, leerwerkplekken, stageplaatsen of vrijwilligerswerk. Ook bespreekt de gemeente met werkzoekenden een persoonlijk leerwerktraject (combinatie van opleiding en werkervaring). Hierbij werkt de gemeente nauw samen met scholen, ondernemers en uitzendbureaus. Werkzoekenden kunnen met behoud van uitkering tijdelijk in een leerwerktraject zitten met de intentie tot omzetting naar een vaste baan.

Bijstand is een recht

Een bijstandsuitkering is een recht en geen gunst. Daarom zijn we tegen het verplichten van (vrijwilligers)werk als tegenprestatie voor de uitkering. Werken in de bijstand gebeurt altijd binnen een re-integratietraject met een reëel uitzicht op betaald werk.

Wie een bijstandsuitkering heeft en vrijwilligerswerk doet, kan een vergoeding behouden van maximaal 95 euro per maand en maximaal 764 euro per jaar zonder dat de vergoeding ten koste gaat van de uitkering. Als het vrijwilligerswerk plaatsvindt binnen een re-integratietraject, zijn de maximale vrijwilligersvergoedingen 150 euro per maand en 1.500 euro per jaar.

De gemeente moet duidelijke voorlichting geven over de bijstand, bijverdienmogelijkheden en vrijwilligerswerk.

Wederkerigheid ja, dwang nee

De gemeente moet bij eventuele wederkerigheid:

- nooit dwingend een tegenprestatie verlangen
- geen tegenprestatie vragen als dat de kans op het vinden van werk bemoeilijkt
- proportioneel zijn in de inspanning (en daarmee de uitvoeringskosten) bij het invullen van deze wederkerigheid

WIJ WILLEN:

1. dat subsidieontvangers en opdrachtnemers van de gemeente een deel van de omzet besteden aan het aantrekken van mensen met 'afstand tot de arbeidsmarkt'
2. dat de vacatures van de gemeente voor minstens 5 procent ingevuld wordt door mensen met afstand tot de arbeidsmarkt of met een beperking
3. het niet-gebruik van minimaregelingen

tegeengegaan door gerichte communicatie naar doelgroepen en maatschappelijke instellingen

4. dat de gemeente jaarlijks een completere minima-effectrapportage uitbrengt, waardoor zichtbaar wordt welke groepen Haarlemmers het hardst getroffen worden door de crisis en welke ondersteuning noodzakelijk is
5. een broedplaats voor duurzame ondernemers
6. dat startende ondernemers worden ondersteund door het beschikbaar stellen van goedkope bedrijfsruimte, lagere lasten in het startjaar en het ondersteunen van een broodfonds
7. dat de gemeente mensen met een bijstandsuitkering niet verplicht tot het verrichten van een tegenprestatie of tot werk

BREED ONDERWIJS EN AANDACHT VOOR JONGEREN

Wij willen iedere Haarlemmer de best mogelijke start geven. Dat kan met goed onderwijs in een stimulerende en gezonde omgeving. De komende jaren is er een groeiende behoefte aan onderwijs (basis en voortgezet) in Haarlem. GroenLinks wil een evenwichtige spreiding van scholen die de onderwijstaken combineren met andere activiteiten in de wijk ('scholen in de wijk').

Scholen in de wijk

De primaire taak van scholen is uiteraard het geven van goed onderwijs. GroenLinks ziet dat het liefst in een school die onderwijstaken combineert met andere activiteiten voor jong en oud, zoals kinderopvang, sport, cultuur, welzijn en/of natuurbeleving. Haarlem telt nu circa 30 zogenaamde 'scholen in de wijk' verdeeld over vier stadsdelen.

Waar een multifunctioneel wijkcentrum ontbreekt, is de school de ideale spil in een

wijk: het verzamelpunt van buurtwerk, sport, oudernetwerken, maatschappelijk werk en de wijkagent. De school kan zo uitgroeien tot een centrum waar onderwijs, ondersteuning en vrije tijd samenkomen en waar de basisbehoeften van jeugdigen en hun opvoeders centraal staan. De gemeente kan dit stimuleren door samenwerking van allerlei instellingen te bevorderen en door schoolgebouwen hiervoor geschikt te maken.

GroenLinks vindt dat voor alle kinderen een goede start op de basisschool van belang is. Daarom is er voor alle kinderen die niet van een kinderdagverblijf gebruik kunnen maken een voldoende aanvullend aanbod (o.a. peuterspeelzalen). Wij steunen voor- en vroegschoolse educatie (VVE) om (taal)achterstanden bij peuters en kleuters tegen te gaan.

GroenLinks wil een optimale aansluiting tussen voorschoolse voorzieningen, basisonderwijs en buitenschoolse opvang. Waar dat fysiek mogelijk is, streeft GroenLinks naar integrale kindcentra van nul tot 13 jaar en naar een optimaal gebruik van onderwijsgebouwen als spil in de wijk.

Gezond en veilig naar school

We willen dat schoolpleinen zoveel mogelijk groen worden ingericht. Natuurlijk ingerichte schoolpleinen stimuleren de natuurbeleving en werken rustgevend op leerlingen in tegenstelling tot het traditioneel grijs betegelde schoolplein.

GroenLinks vindt veilige loop-, fiets- en OV-routes van en naar school belangrijk. Wij willen dit actief ondersteunen door knelpunten bij scholen op te lossen en het gebruik van de fiets te stimuleren. GroenLinks wil met ouderraden onveilige schoolroutes inventariseren en aanpakken.

We willen meer aandacht voor overgewicht en gezondheid op scholen en het programma Jongeren op Gezond Gewicht uitbreiden naar o.a. Schalkwijk en Haarlem-Oost. Ook willen we gerichte schoolprogramma's tegen discriminatie en pesten. De gemeente stimuleert voorlichting op scholen over elke vorm van diversiteit.

WIJ WILLEN:

1. dat de gemeente bij de inrichting van de openbare ruimte rekening houdt met de wensen van jongeren
2. ruimte voor natuurlijke (groene) speelplekken en schoolpleinen
3. dat de gemeente scholen geschikt maakt voor samenwerking met andere wijkinstellingen
4. veilige loop-, fiets en OV-routes voor scholieren en studenten
5. dat scholen een gezonde en veilige omgeving zijn voor alle jongeren

JONGEREN BETREKKEN

GroenLinks vindt het belangrijk dat jongeren de kans krijgen om mee te doen en zich te ontplooien. Dat er ook mét jongeren wordt gepraat. Dat ze betrokken worden bij het beleid dat hen zelf betreft omdat ze zelf het best weten wat er onder hen leeft. Daarom moet de gemeente meer van hun deskundigheid gebruikmaken, hen uitdagen zich in te zetten voor de samenleving, de eigen buurt of projecten waar jongeren zelf baat bij hebben. We willen hen meer verantwoordelijkheid geven.

Meer werk voor jongeren

Jongeren, en vooral jongeren van allochtone afkomst, hebben het moeilijk op de arbeidsmarkt. De gemeente neemt een actieve (regie)rol om jeugdwerkloosheid te bestrijden. Samen met bedrijven, instellingen en scholen komt de gemeente tot een plan van aanpak om banen voor schoolverlaters te creëren. Zelf geeft de gemeente het goede voorbeeld door stageplaatsen en leerbanen aan te bieden.

Tegengaan van schulden

Onze prestatie- en consumptiegedreven samenleving brengt steeds meer jongeren in problemen. Op steeds jongere leeftijd ontstaan schulden en belanden kinderen op straat.

GroenLinks wil dat jongeren met schulden sneller worden geholpen en dat scholen voorlichting geven over omgaan met geld. Het bestaan van zwerfjongeren is een schandelijke uitwas van onze maatschappij. GroenLinks heeft in Haarlem de huisvesting voor zwerfjongeren op de agenda gezet. Ze verdienen echter meer aandacht: ze moeten in staat gesteld worden een zelfstandig bestaan op te bouwen.

WIJ WILLEN:

1. jongerenparticipatie op wijk- en gemeenteniveau stimuleren en ondersteunen
2. jeugd meer inschakelen bij vrijwilligerswerk
3. dat de gemeente samen met bedrijven, instellingen en scholen een plan van aanpak maakt om jeugdwerkloosheid te bestrijden
4. dat de gemeente via een budget banen voor schoolverlaters creëert
5. dat de gemeente stageplaatsen en leerbanen aanbiedt
6. dat beschutte sociale werkplaatsen, zoals Paswerk, blijven bestaan
7. maatwerk voor jongeren die een beroep doen op inkomen
8. discriminatie op de arbeidsmarkt voorkomen

VOLDOENDE EN GOEDE ZORG IN DE WIJK

De komende jaren krijgt de gemeente er veel zorg- en welzijnstaken bij. En dat met een beperkt budget. GroenLinks constateert dat deze verandering leidt tot onzekerheid onder inwoners. Haarlemmers die zorg nodig hebben vragen zich af of die straks nog wel in voldoende mate en professioneel geleverd wordt. En of die zorg nog wel betaalbaar is. GroenLinks wil professionele en betaalbare zorg voor alle Haarlemmers.

Versterking sociale verbanden via wijkcentra

GroenLinks vindt dat versterking van de sociale verbanden tussen burgers in de wijken voorwaarde is voor een daadwerkelijke participatie van burgers. Voor die versterking van de sociale verbanden in een wijk kan een fysieke ontmoetingsplaats als een wijkcentrum of buurthuis van zeer groot nut zijn. Zo'n ontmoetingsplaats kan een samenbindend platform vormen voor initiatieven in de wijk of buurt, een ontmoetingsplaats zijn en zo bijdragen aan de bestrijding van eenzaamheid en ook 'vraag en aanbod' á la BUUV van hulp en ondersteuning op wijk- of buurniveau bij elkaar brengen. Met de inrichting van dergelijke centra concretiseert de gemeente haar taak als ondersteuner van initiatieven van onderop van Haarlemmers zelf.

Goede overgang van zorgtaken

Wij zien er scherp op toe dat de overheveling van rijkstaken naar de gemeente zo goed mogelijk verloopt. Dat inwoners er niet de dupe van worden. Daarom komt er een ombudsfunctie waar burgers terecht kunnen met klachten over specifieke klachten over de zorg. Wij omarmen en faciliteren bewonersinitiatieven in wijken en buurten. En wij vinden dat de gemeente maatschappelijke instellingen en wijkinitiatieven voldoende moet ondersteunen bij het uitvoeren van zorg- en welzijnstaken.

In de visie van GroenLinks staat maatwerk centraal. Dat betekent dat een inwoner met een hulpvraag, met zijn/haar specifieke

mogelijkheden en beperkingen, leidend is bij het zoeken naar een oplossing. Dat iedere inwoner altijd kan rekenen op ondersteuning: via mantelzorg of professionele zorg.

Zorg in de eigen omgeving

GroenLinks wil de zorg dichtbij mensen organiseren. Waar het kan verleent de eigen omgeving de zorg, aangevuld met professionals. Daartoe werken de zorgvrager, vrienden en familie, vrijwilligers en zorgverleners samen. Wie zorg nodig heeft bepaalt zoveel mogelijk zelf welke hulp er nodig is, wanneer, op welke manier en door wie. Wij zien de inzet van mantelzorgers en andere vrijwilligers als een kans om de kwaliteit van de zorg te vergroten. Maar dan moet hun positie wel worden versterkt. Mantelzorgers en vrijwilligers moeten een beroep kunnen doen op hulp en advies van professionele zorgverleners, op scholing en op tijdelijke ontlasting van hun zorgtaken. Dat zorgt voor rust en zekerheid. Dat voorkomt overbelasting.

Zorg is een gezamenlijke maatschappelijke verantwoordelijkheid. Eigen regie voor wie zorg nodig heeft staat daarbij voorop. Dat leidt tot meer tevredenheid over de kwaliteit van de zorg. Het persoonsgebonden budget (pgb) is daarom van groot belang, omdat mensen daarmee hun eigen zorg kunnen organiseren. Haarlem moet het pgb koesteren en waar mogelijk uitbreiden. Het pgb-systeem moet dan wel transparanter en eenvoudiger worden. En ook mensen die niet of minder goed in staat zijn alles zelf te organiseren, moeten kunnen rekenen op uitstekende zorg en ondersteuning.

Actief meedoen in de samenleving staat aan de basis van zowel psychische als fysieke gezondheid. Dat kan met Welzijn Nieuwe Stijl dat uitgaat van de eigen kracht van burgers en welzijnswerkers meer ruimte biedt om hun werk in te vullen. Ook speelt het eigen sociale netwerk van mensen een belangrijke rol, bijvoorbeeld bij het versterken van de zelfredzaamheid of het tegengaan van eenzaamheid.

De geplande bezuiniging op de dagbesteding kan leiden tot sociale isolatie en overbelaste mantelzorgers. Mantelzorgers kunnen immers door het plaatsen van een zorgeisende

partner of kind op een zorgboerderij of bij een activiteitencentrum even tot rust komen. Minder goede dagbesteding kan bij zorgvragers leiden tot psychische en fysieke achteruitgang en uiteindelijk tehuisopname. GroenLinks wil daarom dat dagbesteding voor iedereen beschikbaar blijft.

Gemeenten krijgen meer verantwoordelijkheid voor begeleiding, dagbesteding en persoonlijke verzorging. Maar hiervoor krijgen ze fors minder budget. Deze bezuiniging is te groot en te veel een doel op zich. Het doel moet zijn om meer mensen langer thuis te kunnen laten wonen. Door de buitensporige bezuinigingen zullen er meer tehuisopnames plaatsvinden in plaats van minder. In het slechtste geval leidt het tot meer verwaarlozing en vervuiling van kwetsbare mensen. Ook zullen gemeenten ernaar neigen alleen nog noodzakelijke zorg te garanderen wat uiteindelijk leidt tot duurdere behandelingen. Laagdrempelige zorg en ondersteuning zijn veel goedkoper dan specialistische noodzakelijke zorg. Door te investeren in preventie, welzijnswerk en ondersteuning van vrijwilligers en mantelzorgers voorkomen we dure specialistische zorg en bovenal ernstigere klachten.

Gelijke toegang tot zorg

Welzijn en zorg moeten toegankelijk zijn voor alle Haarlemmers, ongeacht hun inkomen. Voor steeds meer zaken moet een eigen bijdrage worden betaald en die bijdrage wordt steeds hoger, bijvoorbeeld voor hulp bij het huishouden

en aanvullend openbaar vervoer. GroenLinks wil voorkomen dat mensen te maken krijgen met een stapeling van eigen bijdragen. Wij willen daarom één inkomensafhankelijke eigen bijdrage. Mensen met een laag inkomen en hoge zorgkosten, moeten door de gemeente worden gecompenseerd via inkomensondersteuning. Naast financiële toegankelijkheid maken wij ons sterk voor de fysieke toegankelijkheid van voorzieningen en gebouwen voor mensen met een beperking.

Zorg in de wijk

Op dit moment zijn in twee wijken sociale wijkteams actief. Dit zijn teams waarin o.a. thuiszorg, welzijnswerk en wijkverpleegkundigen vertegenwoordigd zijn en die door middel van netwerken in de buurt signalen oppikken wanneer het ergens niet goed gaat. Wanneer dit succesvol blijkt, dan wordt dit uitgebreid naar alle wijken in Haarlem.

Betrokken bewoners

Inwoners worden als zorgvragers, vrijwilligers, buurtbewoners of vanuit cliëntenorganisaties actief betrokken bij het ontwikkelen en uitvoeren van het welzijns- en zorgbeleid. We willen dus bewoners betrekken bij het benoemen van de problemen en hen vragen waar het (altijd te beperkte) budget moet worden ingezet. De gemeente faciliteert en ondersteunt initiatieven van bewoners in het sociale domein.

GroenLinks is blij met de Participatieraad (adviesraad) die de gemeente adviseert over de deelname van Haarlemmers aan onze samenleving op het gebied van zorg, wonen, welzijn, werk en inkomen. We zijn vooral tevreden over de diverse samenstelling van deze raad zodat alle groepen in Haarlem zich vertegenwoordigd weten.

Langer in eigen (aangepast) huis

Als het kan en sociaal en medisch verantwoord is, blijven mensen zo lang mogelijk thuis wonen. Dat geldt ook voor ouderen en voor mensen met een beperking. Om dit beleid mogelijk te maken, zijn er meer geschikte woonruimtes nodig, zoals aanleunwoningen, nultredenwoningen en kangoeroewoningen.

Mogelijkheden hiervoor worden bij nieuwbouw- en herstructureringsprojecten ten volle benut. Ook willen we meer aanbod van woonvormen waardoor mensen langer thuis kunnen wonen, bijvoorbeeld met begeleiding, in groepsverband of bij een zorginstelling.

Steun voor jonggehandicapten

Jonggehandicapten staan aan het begin van hun leven en moeten de kans krijgen om zich te ontplooiën en hun leven in te richten zoals zij dat willen. Daarbij horen kansen op scholing, werk, zelfstandig wonen, mobiliteit en een sociaal leven. De gemeente ondersteunt en faciliteert hen daar ruimhartig in.

Voorzieningen op maat

Bij het verstrekken van voorzieningen als rolstoelen, woningaanpassingen en vervoersvoorzieningen zijn de persoonlijke wensen en omstandigheden van de cliënt leidend. De gemeente beperkt zich niet tot standaardverstrekkingen en gecontracteerde leveranciers. Als een uitzondering de beste oplossing biedt voor de cliënt, moet dit, in overleg met de cliënt, mogelijk zijn.

Gemeente rolstoelproof

Een fysieke handicap mag geen belemmering vormen je vrijuit in Haarlem te bewegen en volop aan de samenleving deel te nemen. Daarom moeten gemeentelijke gebouwen, trottoirs, winkels en overige voorzieningen toegankelijk zijn voor mensen met een rolstoel of rollator. Dit geldt ook voor evenementen. De gemeente en wijkbewoners houden een jaarlijkse schouw om obstakels op te sporen. Zij bepalen dan samen welke problemen als eerste aangepakt worden om de gemeente rolstoel- en rollatorproof te maken. De bevindingen worden ook gebruikt bij de herinrichting van straten en wijken en bij nieuwe planontwikkeling.

Jeugdzorg mét jongeren en ouders

Vanaf 2015 wordt de jeugdzorg ondergebracht bij de gemeente. Het idee daarachter is dat gemeenten jeugdzorg simpeler en dichterbij mensen kunnen organiseren. Daarvoor is wel een omslag in het denken nodig: van hulp van bovenaf naar samen zoeken naar de beste

oplossing, in je buurt en met de mensen om je heen. GroenLinks wil dat de gemeente de jongeren en hun ouders betreft bij het vormgeven en de uitvoering van de jeugdzorg.

Eén gezin, één plan

Ook in Haarlem zijn gezinnen met een veelvoud aan problemen. Bij deze zogenaamde 'multiprobleemgezinnen' zijn allerlei hulpverleningsinstanties betrokken, elk vanuit hun eigen optiek en hun eigen oplossingen. De gemeente werkt aan een effectieve en efficiënte samenwerking tussen hulpverleners. Betrokken instanties als school, huisarts, politie, kindertelefoon, bureau leerplicht, jongerenwerkers moeten regelmatig met elkaar om tafel zitten zodat ze van elkaar weten wat ze doen en hoe ze hun hulp op elkaar af kunnen stemmen. Het uitgangspunt 'één gezin, één plan' leidt tot betere hulp, minder overlap van hulpverleners en één aanspreekpunt voor jongeren en hun ouders.

Eigen regie met pgb

Eigen regie staat bij ons voorop. Daarom wil GroenLinks het persoonsgebonden budget (pgb) beschikbaar houden voor personen voor wie het aanbod van zorginstellingen onvoldoende aansluit bij de behoeften. Met het pgb kunnen zij zorg, wonen en werk naar eigen inzicht regelen. Voor sommige mensen met een intensieve zorgvraag is een pgb essentieel om zelfstandig hun eigen leven in te richten.

WIJ WILLEN:

1. experimenten met buurtzorg
2. extra investeringen in de ondersteuning van mantelzorgers
3. thuiszorg door thuiszorgorganisaties
4. een stadsdekkend netwerk van sociale wijkteams
5. experimenten met woonvormen voor ouderen en mensen met een beperking
6. dat de gemeente jongeren en hun ouders serieus betreft bij het inrichten van de jeugdzorg
7. dat gewerkt wordt volgens de werkwijze één gezin, één plan
8. het pgb bij intensieve zorgvraag behouden

3 WE ZIJN EEN OPEN STAD

Liberaal, socialist, christen, moslim, Hindoestaan, atheïst, hetero, homo... je wezen, geloof en overtuiging maken geen verschil. We zijn allemaal Haarlemmers. En we willen met en naast elkaar leven. Zonder angst. Zonder onze identiteit te verbergen. We willen ons zelf zijn en we respecteren daarom de ander in al zijn gedaanten. We zijn tolerant zonder onverschillig te zijn. Zonder mensen gemeenschapszin op te leggen, zien we graag een Haarlem waarin bewoners betrokken zijn bij elkaar. En voor elkaar klaarstaan.

Je kunt het geluk hebben succesvol te zijn, tot de meerderheid te behoren, een 'geslaagd' leven te hebben en mainstream te zijn. Maar er zijn ook minderheden. Er zijn mensen die alles verloren hebben. Er zijn mensen die zich nergens bij thuis voelen. Ook voor hen moet Haarlem een thuis zijn. Want Haarlem is een gemeenschap van diverse culturen, achtergronden en voorkeuren. Dat maakt onze gemeente menselijk, verrijkt onze gemeente en zorgt soms voor problemen. GroenLinks erkent de mens in alle verscheidenheid en komt ook op voor het anders-zijn.

Ook wij weten dat verschillen tot ongerief en problemen kunnen leiden. Dat mensen daardoor juist angstig of onzeker worden. Soms hun identiteit verliezen. Dat de nabijheid van 'anderen' een onveilig gevoel kan oproepen. Daarvoor hebben we begrip. Maar de diverse

samenleving is een feit. En wie in een stad wil wonen, moet diversiteit accepteren.

Een minpunt van het stadse leven is criminaliteit, vandalisme en overlast. Een reeks van woninginbraken of autobranden kan een buurt onveilig maken, geweld in het uitgaansleven schrikt bezoekers af en luidruchtige buurtfeesten worden niet door alle bewoners gewaardeerd. GroenLinks wil een vitale stad waarin veel, maar niet alles mogelijk is. Voorop staat dat bewoners en bezoekers Haarlem als veilig ervaren. En dat Haarlem ook veilig is door een snelle en adequate inzet van de politie.

SAMEN ANDERS

GroenLinks staat voor jouw vrijheid. Voor een open samenleving waarin je kunt zijn wie je bent en zeggen wat je vindt. Je voelt je er thuis.

Je kunt eraan meedoen en je ontwikkelen zonder geweld, discriminatie, racisme, seksisme of andere vormen van onderdrukking. Deze open samenleving krijgen we niet cadeau: het vergt permanent onderhoud en open debat. Daarom pakken we discriminatie actief aan en zetten we ons in voor meer verdraagzaamheid. Alle Haarlemmers moeten zich thuis voelen in onze gemeente.

Discriminatie voorkomen en bestrijden

Haarlem is voor iedereen een gastvrije gemeente. Iedereen moet gelijk behandeld worden en dezelfde toegang hebben tot werk, onderwijs en maatschappelijke verenigingen en organisaties. Discriminatie komt helaas nog steeds voor, ook in Haarlem. Wij vinden dat onacceptabel en de gemeente moet hiertegen optreden. Dat begint met het opstellen van een gemeentelijk diversiteits-, emancipatie-, en discriminatiebeleid.

Werken aan verdraagzaamheid

In Haarlem wonen 'echte Muggen' en import-Haarlemmers uit binnen- en buitenland. Iedereen heeft een andere achtergrond. Dat gaat over het algemeen heel goed samen. Toch komen ook in Haarlem incidenten voor die te maken hebben met gebrek aan verdraagzaamheid. Het is belangrijk dat de gemeente haar positie hierin inneemt. Gelukkig heeft Haarlem een rijk en dynamisch netwerk van maatschappelijke organisaties die zich actief inzetten voor diversiteit en emancipatie. De organisaties dragen bij aan sociale samenhang en onderling begrip. De gemeente moet deze organisaties ondersteunen en actief helpen Haarlemmers hun leven in te richten zoals ze dat zelf willen. De gemeente sluit daarbij zoveel mogelijk aan bij initiatieven vanuit die groepen zelf.

Gastvrij voor vluchtelingen

De gemeente zorgt voor ondersteuning en tijdelijke opvang voor uitgewezen asielzoekers in nood. Initiatieven als het Kinderpardon en de Vluchtkerk laten zien dat het asielbeleid in Nederland nog lang niet op orde is. In Haarlem laten we uitgeprocedeerde mensen die in fysieke of psychische nood verkeren niet vallen. We bieden ze individuele begeleiding en willen

hen zinvolle activiteiten laten verrichten. De gemeente stimuleert de inzet van vluchtelingen in het lokale vrijwilligerswerk.

Maatschappelijke opvang

Er zijn Haarlemmers die door verschillende omstandigheden of eigen keuzes aan de zelfkant van de samenleving zijn komen te staan. Sommigen hebben een veelzijdige problematiek, sommigen kunnen zich met ondersteuning redelijk redden en anderen kunnen het straatleven niet aan. GroenLinks wil adequate zorg en opvang voor daklozen, zwerfjongeren, verslaafden en mensen met een psychische stoornis. Daarbij moet het beleid niet alleen gericht zijn op het voorkomen van overlast en het beschermen van de openbare orde, maar vooral ook op zorg en het bieden van perspectieven.

De gemeente moet zorgen voor voldoende opvangvoorzieningen, dagbestedingsmogelijkheden, integrale zorgtrajecten, uitkeringen en schuldhulpverlening. Daarbij hoort een beleid dat voorkomt dat mensen dakloos worden. Zorg voor dakloze gebruikers gaat boven repressief beleid. De nadruk ligt op persoonlijke aanpak. We willen mensen de ruimte geven hun eigen zorgtraject uit te stippelen en daarop het zorgaanbod aanpassen. De inzet moet zijn dat mensen zoveel mogelijk hun eigen leven kunnen leiden, ook als dat afwijkt van wat normaal wordt gevonden.

WIJ WILLEN:

1. dat de gemeente blijft samenwerken met Bureau Discriminatiezaken Kennemerland
2. dat de gemeente een actief diversiteitsbeleid voert
3. alle gesubsidieerde instellingen stimuleren werk te maken van diversiteit
4. dat discriminatie wordt gesanctioneerd met bijvoorbeeld het intrekken van vergunningen, het stopzetten van subsidierelaties of het onthouden van gemeentelijke faciliteiten
5. dat jongeren in een HALT-traject naar het Anti-Discriminatie Bureau kunnen worden gestuurd
6. het maatschappelijk middenveld en zelforganisaties behouden, onder andere binnen de Pletterij
7. dat de gemeente in een jaarlijks gesprek met (zelf)organisaties en levensbeschouwelijke organisaties 'schuulpunten' bespreekt en afspraken maakt over publieke activiteiten die vooroordelen op het gebied van levensbeschouwing kunnen wegnemen
8. dat de gemeente de emancipatie van vrouwen en homo's binnen culturele en religieuze groepen ondersteunt
9. dat naast het Reinaldahuis ook andere instellingen het keurmerk 'De Roze Loper' halen
10. opvang in het centrum van de stad
11. voldoende huisvesting voor zwerfjongeren
12. het budget voor Spaarnezicht behouden
13. illegalen, verslaafden en daklozen helpen zichzelf te helpen (empowerment)
14. voldoende geld voor het verstrekken van maaltijden bij één centrale opvangkeuken
15. een gescheiden opvang voor verslaafden en daklozen

KUNST & CULTUUR VOOR IEDEREEN

Kunst en cultuur vormen belangrijke pijlers van Haarlem. De culturele rijkdom en activiteiten van de gemeente vergroten het welzijn van de bewoners en de aantrekkingskracht van Haarlem. Cultuur moet breed toegankelijk en laagdrempelig zijn. Investerings in de culturele infrastructuur hebben geleid tot flink meer bezoeken en hiermee tot meer werkgelegenheid. We willen daarom de podia voldoende ruimte tot programmering geven. Wel willen we een goede onderlinge afstemming en een efficiënte exploitatie.

Aandacht voor amateurkunst

Naast professionele kunst vindt GroenLinks amateurkunst van groot belang. Activiteiten in het amateur-circuit zijn essentieel voor het kunstklimaat in Haarlem en dragen bij aan culturele diversiteit en levendigheid. Toegankelijke voorzieningen voor kunst en cultuur zijn een betaalbare bijdrage aan het welzijn en plezier van mensen.

Ruimte voor lokale bands

Haarlem kent een bloeiend klimaat voor lokale artiesten met een landelijke uitstraling. Dit klimaat willen we stimuleren, bijvoorbeeld met een oefenruimte voor lokale bands en theatergezelschappen. De Lichtfabriek en omgeving kunnen hiervoor geschikt gemaakt worden.

Ateliers en culturele broedplaatsen

Haarlem biedt een gunstig woon- en werkklimaat voor kunstenaars en culturele makers. De gemeente voert een actief atelier- en broedplaatsenbeleid waardoor jonge kunstenaars en creatieve bedrijfjes worden uitgedaagd om zich in Haarlem te vestigen. Bij leegstaande panden wordt gekeken of ze gebruikt kunnen worden voor ateliers of creatieve werkplekken. Kunstenaars krijgen meer mogelijkheden om zich te manifesteren. Bij de inrichting van de openbare ruimte en community art-projecten worden zoveel mogelijk lokale artiesten ingezet.

Kansen voor bibliotheken

We behouden de bibliotheken en de kleinere vestigingen. Wel willen we, met het oog op de toekomst, dat bibliotheken meer functies gaan vervullen, bijvoorbeeld als kenniscentra voor de gemeente. Ontmoetingsplekken waar kennis gedeeld wordt, waar ruimte is om te leren, lezen of studeren en waar ook bijeenkomsten gehouden kunnen worden.

WIJ WILLEN:

1. een goede oefenruimte voor lokale bands en gezelschappen, bijvoorbeeld op het Nieuwe Energieterrein
2. ruimte voor gevestigde én opkomende en moderne kunstvormen en kunstenaars
3. amateurkunst stimuleren
4. alternatieve bestemmingen voor leegstaande panden
5. verdergaande samenwerking en afstemming tussen de grote podia
6. dat organisatoren van evenementen actief sponsors zoeken
7. ruimere openingstijden voor podia

GEZOND EN ACTIEF SPORTBELEID

GroenLinks wil een actief sportklimaat, vooral voor groepen die nu niet of te weinig aan sport doen. Sport is gezond voor lichaam en geest, goed voor onderlinge verbanden en verkleint het isolement van mensen. GroenLinks vindt dat iedereen de mogelijkheid moet hebben om te sporten en wil daarom de sportpas handhaven. Ook willen we optimaal gebruikmaken van de huidige sportvoorzieningen en -accommodaties. Zo kunnen veel gymzalen beter benut worden.

Sport op school

GroenLinks maakt zich zorgen over gezondheidsproblemen bij kinderen en jongeren. We willen dan ook sport op scholen en dat alle leerlingen van basis- en voortgezet onderwijs een gratis kennismakingsprogramma krijgen bij de sportverenigingen in Haarlem. Het project Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG) in Haarlem-Noord willen we uitbreiden naar o.a. Schalkwijk en Haarlem-Oost.

Om de kosten te drukken zijn we voor een vergaande samenwerking tussen sportverenigingen onderling en met het onderwijs, de naschoolse opvang, fitnesscentra en zorginstellingen. We vinden het ook belangrijk dat scholen sport aanbieden als naschoolse activiteit.

Natuurlijk gras

We koesteren de huidige sportvelden. We ontmoedigen de vervanging van natuurlijk gras door kunstgras. Kunstgras is niet alleen slecht voor het totale klimaat in Haarlem, het leidt vaak ook tot een slechtere waterhuishouding.

Sport in de wijk

We stimuleren sportieve activiteiten in een wijk. Dit bevordert bovendien de sociale samenhang en de leefbaarheid in deze wijk. Daarom ondersteunen wij activiteiten en projecten die bijdragen aan sport en bewegen.

Sport in de breedte

De gemeente moet sport breed inzetten. Dus gericht op de jeugd, op kinderen in kansarme

wijken, op jongens en meisjes van allochtone afkomst, op ouderen en op mensen met een lichamelijke of geestelijke beperking. Met ouderenorganisaties, welzijnsinstellingen en sportverenigingen wordt gezocht naar een passend en toegankelijk aanbod.

GroenLinks vindt breedtesport belangrijker dan topsport als het gaat om ondersteuning. Wel zien we het belang van topsport als voorbeeldfunctie. Daarom willen we een jaarlijkse lokale prijs voor de meest opvallende sportprestatie van een Haarlemmer.

WIJ WILLEN:

1. Jongeren op Gezond Gewicht o.a. ook in Schalkwijk en Haarlem-Oost
2. de sportpas handhaven
3. sport breed inzetten
4. beter benutten van huidige sportvoorzieningen

EEN VEILIGE LEEFOMGEVING

Veiligheid is een voorwaarde voor vrijheid. Alleen in een veilige omgeving kun je vrij leven, werken en wonen. Haarlem is veilig, maar heeft ook stedelijke problemen. De gemeente moet daar goed op anticiperen.

Prioriteiten

GroenLinks wil een evenwichtige balans tussen het voorkomen van onveiligheid en het bestrijden van overlast en criminaliteit. Voor slachtoffers moet er goede nazorg zijn. Wij leggen de prioriteiten van het veiligheidsbeleid op:

- veiligheid op straat en in de wijk
- criminaliteit met grote impact zoals woninginbraken en overvallen
- aanpak van jeugdoverlast en -criminaliteit
- overlast en criminaliteit in de binnenstad, Schalkwijk en Parkwijk
- aanpak mensenhandel en wantoestanden binnen prostitutie

Preventief handelen

Vanuit het sociale beleid worden veel acties ingezet om te voorkomen dat Haarlemmers afglijden naar overlast en criminaliteit. GroenLinks vindt het belangrijk dat er een goede samenwerking is tussen de zorg- en veiligheidsorganisaties. Dit is geregeld in het Veiligheidshuis en verdient nog steeds veel aandacht. Preventie kan niet alle overlast en criminaliteit voorkomen. Daarom is het nodig om jongeren die de grens overschrijden goed aan te pakken.

Aanpak harde kern overlastgevende jongeren

Haarlem heeft een specifieke aanpak voor een kleine groep jongeren in Schalkwijk die voor veel overlast zorgt. GroenLinks staat achter dit beleid, dat hen duidelijk wordt gemaakt wat de consequenties zijn van hun gedrag en dat ze daarvoor verantwoordelijk worden gesteld. Tegelijkertijd wil GroenLinks dat de gemeente

alles op alles zet om deze groep jongeren perspectief te bieden, hen te raken en hun negatieve spiraal om te buigen. Dat kan alleen in een goede samenwerking met ouders, scholen en welzijnsinstellingen. Organisaties als InBalans en NieuweKansen zijn hierbij van cruciaal belang.

Veilige wijken

GroenLinks kiest voor een wijkgerichte aanpak van criminaliteit en overlast. Daarbij letten we op de leefbaarheid van de wijk (schoon en heel) en op de veiligheid in de buurt. Samen met bewoners, politie, instellingen, bedrijven en gemeente worden onveilige punten gesignaleerd en oplossingen gezocht. Door ook bewoners aan te spreken op het schoon en veilig houden van hun buurt kan het handhavings- en veiligheidsbeleid effectiever uitgevoerd worden.

Handhaven, met mate

De gemeente moet handhaven, maar beperkt zich hierbij in het gebruik van alle beschikbare middelen. Zo gaat de gemeente pas over op cameratoezicht, preventief fouilleren, gebiedsontzeggingen en samenscholingsverboden als niets anders helpt en als aan strenge voorwaarden wordt voldaan. GroenLinks hecht grote waarde aan privacy. De overheid is te ver doorgeschoten in het bespioneren van de burger in zijn privéleven. De gemeente moet de privacy van haar inwoners respecteren en bewaken en werkt niet mee aan spionagepraktijken.

Mensenrechten

GroenLinks hecht aan mensenrechten en geweldloos verzet. De gemeente moet bedrijven die geld verdienen aan schending van mensenrechten boycotten bij aanbestedingen en opdrachten.

Legalisering van de achterdeur

GroenLinks is blij met het Keurmerk Coffeeshops in plaats van de wietpas. Wat ons betreft blijven we hiermee werken. Wel willen wij een oplossing voor de 'achterdeur'. Wij vinden de illegale inkoop van drugs ongewenst. Het brengt de eigenaar in een lastige situatie en nodigt crimineel gedrag uit. Daarom willen wij samen met de eigenaren

van coffeeshops een oplossing vinden voor een legale en gereguleerde inkoop van drugs. Een mogelijkheid daarvoor is dat de gemeente (samen met andere gemeenten) drugs gaat kweken en leverancier wordt van de coffeeshops in Haarlem. GroenLinks is blij dat de gemeente mee gaat doen met een pilot op dit vlak.

Aanpak drankmisbruik jongeren

De gemeente is verantwoordelijk voor toezicht en handhaving van de aangepaste Drank- en Horecawet. Met deze wet moet het alcoholmisbruik onder jongeren worden teruggebracht. Naast streng toezicht op handhaving van de leeftijdsgrens voor alcohol (en drugs) wil GroenLinks met belanghebbenden een actieplan opstellen om alcoholmisbruik onder jongeren tegen te gaan.

Vuurwerk, met mate

Oud en Nieuw is een feest voor iedereen. Toch kan vuurwerkoverlast dat feest voor veel mensen en dieren aardig verstieren. We willen daarom het afsteken van vuurwerk beperken tot Oudjaar of met toestemming van de gemeente. Het liefst zien wij vuurwerkvrije zones op drukke plaatsen, in nauwe straten, bij monumenten en in kwetsbare natuur. We willen uiteindelijk dat op Oudjaar vuurwerk centraal wordt afgestoken door professionals.

WIJ WILLEN:

1. een wijkgerichte aanpak voor leefbare en veilige buurten
2. wijkagenten inzetten om specifieke buurtproblemen te voorkomen, vooral in wijken met veel overlast en criminaliteit (Schalkwijk, Parkwijk, Binnenstad)
3. cameratoezicht, preventief fouilleren, gebiedsontzeggingen en samenscholingsverboden onder strenge voorwaarden toestaan als niets anders helpt
4. voortzetting van het Keurmerk Coffeeshops en zoeken naar een oplossing voor de 'achterdeurproblematiek' door gecontroleerd wiet telen toe te staan in Haarlem
5. met jongeren en horecaondernemers bespreken hoe het aanbod voor jongeren tot 18 jaar verbeterd kan worden naast de bestaande Frisfeesten (of 'Smackfeesten')
6. streng toezicht op handhaving van de leeftijdsgrens voor alcohol (en drugs) én met belanghebbenden een actieplan opstellen om alcoholmisbruik tegen te gaan
7. overlastgevende en criminele jongeren gericht aanpakken, waarbij deze jongeren ook perspectief wordt geboden
8. een actief preventief beleid voor jongeren die dreigen de grenzen te overschrijden door hun ouders te benaderen, activiteiten te organiseren, hangplekken te creëren en hen verantwoordelijkheid te geven
9. huiselijk geweld blijven aanpakken en het zwijgen van slachtoffers doorbreken

10. dat de gemeente hulpverleners, docenten en huisartsen stimuleert om signalen te melden en het Steunpunt Huiselijk Geweld hier actief bij te betrekken
11. dat de gemeente een actief beleid ontwikkelt voor het (eerder) signaleren van mensenhandel en gedwongen prostitutie
12. dat de gemeente in overleg met de sekswerkers beleid uitwerkt over de positie van prostituees zodat hun zelfstandigheid, autonomie en rechtsgelijkheid verbetert

EEN ONDERSTEUNENDE GEMEENTE

Haarlem wordt steeds meer een luisterende en ondersteunende gemeente in plaats van een overheid die topdown de regie bedenkt en voert. Dat is een nieuwe rol met nieuwe verantwoordelijkheden. De gemeente luistert beter, denkt mee, stelt aanwezige kennis beschikbaar, zorgt voor regelgeving die de gewenste ontwikkeling vergemakkelijkt en beperkt de bureaucratie. Deze rolverandering mag echter niet gepaard gaan met een verslechtering van de dienstverlening.

Kwaliteit van dienstverlening staat voorop

GroenLinks begrijpt de noodzaak tot een andere rol- en taakopvatting van de gemeente, maar vindt wel dat algemene voorzieningen toegankelijk, betaalbaar en kwalitatief goed moeten zijn. Daarbij staat de gemeente voor de uitdaging dat er meer taken bijkomen en er bezuinigd moet worden. Hoewel wij kostenbewust zijn, mag geldgebrek niet ten koste gaan van de dienstverlening en klantgerichtheid, van de voorzieningen en de toegankelijkheid ervan.

GroenLinks wil een gemeente die borg staat voor het publieke belang en die de rechten van alle Haarlemmers beschermt. Mensen die kwetsbaar

zijn krijgen extra aandacht door ze te betrekken en aan te spreken op hun mogelijkheden. De gemeente vormt een schild voor zwakkeren door eerlijk te delen, kansen te bieden, een vangnet te regelen en bestaanszekerheid te bieden. We willen alles zo dicht mogelijk bij bewoners organiseren en de menselijke maat voorop stellen.

Samen met de stad

De gemeente kan alle taken en diensten niet in haar eentje ontwikkelen en uitvoeren. Daarom werkt de gemeente nauw samen met de inwoners en andere partners in de gemeente en regio. De gemeente heeft regelmatig overleg met bewoners en organisaties in Haarlem en de ambtenaren gaan de stad in zodat zij weten wat er speelt en leeft.

Haarlemmers worden aangemoedigd zich verantwoordelijk te voelen voor de inrichting van de directe omgeving en de stedelijke samenleving. Dat vraagt dus meer betrokkenheid en inzet van de inwoners, meer burgerzin en gemeenschapszin. Maar die houding ontstaat niet vanzelf. Die houding ontstaat alleen als de bewoners de kans krijgen om mee te doen en mee te beslissen. Als de gemeente voor een klimaat zorgt waarin bewoners het nut inzien om zich actief met hun buurt en de gemeente te bemoeien.

Steun aan initiatieven

GroenLinks is een natuurlijke bondgenoot van inwoners die actief zijn op duurzaam of sociaal gebied. Op dat gebied zien we steeds meer initiatieven in wijken en bij ondernemers. Dat juicht GroenLinks toe. De gemeente kan deze initiatieven faciliteren en mensen met de juiste personen in contact brengen. GroenLinks wil dat de gemeente jaarlijks wijken met de meest inspirerende sociale of duurzame initiatieven in het zonnetje zet.

Inspreken en meebeslissen

Inwoners kunnen tijdig meepraten over belangrijke beslissingen in Haarlem en hebben daadwerkelijk invloed. GroenLinks wil dat de ambtenaren contact zoeken met de inwoners en hen betrekken bij (het voorbereiden van) beslissingen. Uitgangspunt daarbij is dat

bewoners ruim op tijd kunnen inspreken en dat zij ruim op tijd zijn geïnformeerd over belangrijke bijeenkomsten.

Optimaliseren wijkraden

We willen het beleid van wijkcontracten voortzetten. De gemeente stimuleert het optimaal functioneren en de maximale vertegenwoordiging van wijkraden. Wel stellen we voorwaarden aan een wijkraad: maandelijkse vergaderingen die open zijn voor alle buurtbewoners en een goede communicatie met de wijkbewoners via een krant, website en/of social media. Daarvoor stelt de gemeente expertise ter beschikking.

Digitale gemeente met menselijk gezicht

Haarlem gaat verder met de digitalisering van haar dienstverlening. Dat bespaart kosten en maakt de dienstverlening voor de meeste Haarlemmers ook gemakkelijker. Voorwaarde is wel dat de bewoners precies weten waar zij aan toe zijn en de 'digitale gemeente' voldoet aan de hoogste eisen van privacy en functionaliteit. Digitalisering mag de persoonlijke dienstverlening niet vervangen. Voor hulpvragen is er altijd een ambtenaar beschikbaar.

Tegen de superprovincie

De regering wil de provincies Noord-Holland, Utrecht en Flevoland samenvoegen tot één grote 'Noordvleugelprovincie'. Volgens ons ontbreekt er een inhoudelijke visie op het voordeel en de noodzaak van deze samenvoeging. Ook vrezen wij onvoorziene gevolgen. Voor Haarlem dreigt bovendien een bijkomend gevaar: het verlies van onze positie als provinciehoofdstad met alle nadelige gevolgen van dien. Zonder

betere onderbouwing zijn wij dus tegen de Noordvleugelprovincie.

Haarlem in de wereld

Grenzen vervagen. Niet alleen zijn de internationale banden van Haarlemse instellingen en het Haarlemse bedrijfsleven talrijk, ook is Europa niet meer weg te denken uit de praktijk van Nederlandse gemeenten. Een internationale oriëntatie is belangrijk; of het nu gaat om Europese regels en geld, om kennisuitwisseling, culturele verrijking of mondiale betrokkenheid. Zo heeft de gemeenteraad in 2008 unaniem een motie aangenomen om Haarlem tot millenniumgemeente uit te roepen en daarmee uitgesproken lokaal te zullen werken aan de aanpak van belangrijke wereldproblemen. Wij zullen de millenniumaanpak voortzetten en ook zorgen voor meer aandacht voor Europa.

Haarlem staat niet alleen in de wereld. We zijn voor ons welzijn en onze ontwikkeling grotendeels afhankelijk van het Rijk, de provincie en onze regio. Bovendien vallen wij onder de Metropoolregio Amsterdam. En wij hebben een belangrijke functie voor onze buurgemeenten in Zuid-Kennemerland. De gemeente moet daarom een actieve coöperatieve rol spelen in haar relaties met de verschillende bestuursniveaus en daarbij waken dat de positie van Haarlem onverminderd sterk en zelfstandig blijft.

Haarlem heeft ook samenwerkingsverbanden met zustersteden. GroenLinks is altijd een warme pleitbezorger geweest voor de

stedenband met Mutare die sinds 1992 bestaat. Die band vinden wij waardevol voor de wederzijdse kennisuitwisseling, ontwikkeling en blikverruiming in het onderwijs. De banden met de overige zustersteden willen we heroverwegen, waarbij we vooral letten op opbrengst en kosten.

WIJ WILLEN:

1. een ondersteunende gemeente voor sociale en duurzame initiatieven
2. een gemeente die particuliere initiatieven voor een duurzame en eerlijke wereld (millenniumaanpak) actief ondersteunt
3. een gemeente die staat voor haar dienstverlening en klantgerichtheid
4. een gemeente die een schild vormt voor zwakkeren: de menselijke maat voorop
5. inzetten op het goed functioneren van wijkraden
6. een beter voorstel over samenvoeging van provincies
7. een gemeente die buiten haar grenzen kijkt en samenwerkt

4 WE ZIJN EEN FINANCIIEEL GEZONDE STAD

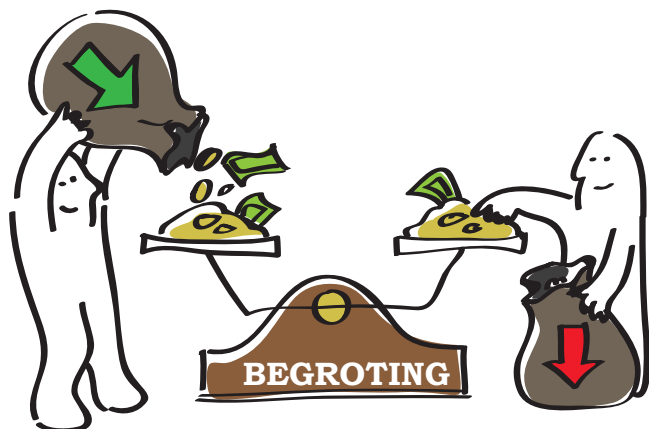
Haarlem kent al jaren een tekort op de begroting en heeft het afgelopen decennium veel geld geleend. De tekorten lopen verder op tot en met 2015 en nemen daarna af, als gevolg van beleid dat door de coalitie is ingezet.

De recessie is voelbaar, ook in Haarlem. We zien meer faillissementen, werklozen en Haarlemmers in de bijstand. Dat leidt tot een groter beroep op de gemeentelijke financiën en tot minder inkomsten. Die inkomsten zijn ook nog eens verlaagd door bezuinigingen van het Rijk. En hoewel het Rijk minder geld uitgeeft aan gemeenten, moeten gemeenten nieuwe taken uitvoeren tegen een verlaagd budget.

De financiële situatie van Haarlem is dus niet rooskleurig: weinig geld in kas, minder inkomsten en extra taken. De gemeente moet die extra taken ook nog eens met minder geld uitvoeren. GroenLinks staat voor een zorgvuldige uitvoering van deze taken. Wij staan voor een sociale stad en daar blijven we ondanks de financiële problemen voor staan.

Wij vinden ook dat de schulden van Haarlem omlaag moeten, maar wel op een verantwoorde manier. De schuldenlast mag geen excuus worden om te bezuinigen op zorgtaken en sociale uitkeringen. Wij willen dan ook de kwijtscheldingsmogelijkheden voor minima behouden. Daarnaast is GroenLinks ervan overtuigd dat verduurzaming leidt tot besparing op uitgaven en een beter leefklimaat. De bezuinigingen mogen dan ook niet ten koste gaan van de klimaatneutrale agenda in Haarlem.

Wij waren en zijn streng op het besteden van subsidies. Die moeten doelmatig worden aangewend. Het geld moet gaan naar het oplossen van ongewenste problemen, niet naar het in standhouden van organisaties of de verdienmodellen van leidinggevenden. Directeuren en bestuurders van instellingen

waarmee de gemeente een subsidierelatie heeft, mogen wat ons betreft niet meer verdienen dan de burgemeester (de 'Schneidersnorm': 122.000 euro).

Er zijn grote projecten in de gemeente waarbij het budget ruim is overschreden. Dat stelt de raad voor voldongen kostenoverschrijdingen. Het schaadt bovendien het vertrouwen van de burgers in de gemeente als opdrachtgever en uitvoerder. GroenLinks staat kritisch tegenover de uitvoering van grote projecten en wil bij elk project vanaf 1 miljoen euro een doorrekening of second opinion en een afweging of het project niet beter door externen geleid kan worden. Tijdens de uitvoering van een groot project dient de verantwoordelijk wethouder minstens één keer per jaar de raad te informeren over de kosten.

Dit is een uitgave van GroenLinks Haarlem.

Layout en beeldmateriaal: Anabella Meijer

www.groenlinkshaarlem.nl

WIJ WILLEN:

1. dat alle tarieven en leges kostendekkend zijn
2. een goede en betrouwbare doorrekening van grote en kostbare projecten
3. de riool- en afvalstoffenheffing (op termijn) goedkoper maken door een actief afvalinzamelingsbeleid waarin gescheiden inzamelen centraal staat
4. investeren in duurzaamheid en energiebesparing omdat dit op termijn geld oplevert